

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

APRIL 2026

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 15. 5. 2026

Končna redakcija: 15. 5. 2026

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za april 2026

Aprila je varuhinja prejela 175 odzivov, kar je najnižje letošnje mesečno število in tudi nekoliko nižje od povprečja zadnjih let.

Prvič po dolgem času na prvem mestu po številu odzivov ni TV Slovenija, na katero se je nanašala manj kot tretjina odzivov, vseh je bilo »le« 57. Med 30 na Informativni program sta bili dve pritožbi – ena na napačen podatek v Slovenski kroniki, ki ga je avtorica popravila v članku na spletu, druga pa na oddajo Debate z Bergantom o sobivanju z medvedom. Nasprotnik lova je v studiu pogrešal predstavnika tega dela civilne družbe, vendar je varuhinja presodila, da so bila stališča o lovu kot eni od metod uravnavanja števila medvedov v oddaji dovolj zastopana in da oddaja tudi sicer ni zasnovana kot polemična oddaja o dnevnoaktualnih vsebinah, temveč kot poglobljena strokovna razprava o širših vidikih obravnavane teme.

Tretjo pritožbo na TV Slovenija je prejel Kulturni in umetniški program, na novo oddajo Obrni kovanec, a tudi pri njej varuhinja ni ugotovila očitanih kršitev. Tako je presodila tudi pri podobni radijski oddaji Tečajnica na Valu 202, ki ji je poslušalec očital, da premalo pojasnjuje stroške posameznih oblik naložb in varčevanj. Obema je sicer priporočila še skrbnejšo izbiro sogovornikov in celovitejšo predstavitev vseh tveganj in stroškov posameznih oblik naložb ali varčevanj. Ob tem pa je za obe poudarila, da sta za javnost pomembni in koristni, saj smo finančno slabo izobraženi državljani lahke tarče ponudnikov različnih storitev.

Na Kulturni in umetniški program sta se nanašali še vprašanji o Škofjeloškem pasijonu in oddaji Opus. Za Opus je varuhinja pridobila odgovor, da ostaja na sporedu, Škofjeloški pasijon, ki je bil predvajan v krajši različici, pa bo v prihodnjih mesecih predvajan tudi v celoti.

Skeč o nesreči nekdanjega smučarskega skakalca v oddaji Kaj dogaja? je sprožil dva odziva. Gledalec in gledalka sta spraševala, kje je meja satire in javnosti osebe. Po odgovorih avtorjev je varuhinja zapisala, da bi bil glavni akter nesreče v skeču lahko manj izpostavljen, da pa je kot

športnik javna oseba in glede vrednot dodatno odgovoren do javnosti, v skeču pa se niso posmehovali njegovim osebnostnim značilnostim, kar bi bilo nesprejemljivo.

Število odzivov na MMC se je po marčnem upadu spet povečalo, na 49. Med 26 odzivi na novinarske vsebine so bile tri pritožbe. V reportaži iz Venezuele ja varuhinja potrdila očitke o navajanju napačnih podatkov in zavrnila pojasnilo avtorice, da je za reportažo značilen žurnalističen slog, ki avtorja odvezuje navajanja točnih podatkov. Varuhinja je zapisala, da reportažo odlikuje avtorski slog pisanja, sicer pa morajo biti tudi v reportaži podatki točni.

Dve pritožbi na MMC sta prišli iz judovske skupnosti. V prvi je bralec očital antisemitsko ikonografijo, v drugi pa pristranskost v intervjuju s palestinsko raziskovalko. V prvem primeru je varuhinja presodila, da edina fotografija, na kateri je bil lik z Davidovo zvezdo, le (informativno) ponazarja vsebino besedila, ki je imelo sicer težišče na viralnih memih z liki ameriškega in izraelskega predsednika. Pri intervjuju pa je poudarila, da je to žanr, ki predstavlja stališča intervjuvanca, je pa ob tem opazila, da so na MMC-ju na temo Izraela in Palestine v zadnjih letih v skoraj vseh intervjujih sogovorniki Palestinci.

Kar 63 odzivov je bilo aprila na ves RTV, med njimi jih je bilo spet največ (19) na jezikovno kulturo. Niti enega odziva ni bilo na oglaševanje. Šest odzivov se je nanašalo na dostopnost. Glavni razlog zanje je bil nov razpoznavalnik govora, ki je v začetku aprila zamenjal prejšnjega, poskusnega. Kot vsak nov razpoznavalnik je v začetku delal veliko napak, a so jih v službi za podnaslavljanje sproti odpravljali, sčasoma pa naj bi vendarle postal veliko boljši od prejšnjega.

Posebnost aprila je tudi uveljavitev novega Etičnega in poklicnega kodeksa RTV Slovenija, ki je 22. aprila zamenjal dotedanji pravilnik Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija. Odzive, ki so prišli k varuhinji do 21. aprila, je obravnavala po starem pravilniku, tiste, ki jih je prejela po 22. aprilu, pa že po novem.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Slovenska kronika, 2. 4.: »Mesečni dvig stroškov zaradi plač za 430.000 evrov?«.....	5
Debate z Bergantom, 15. 3.: »Oddaja o sobivanju z medvedom je bila po mojem mnenju enostranska«	5
»Zelo me moti glasba, ki preglasi govor«	8
Parlamentarne volitve 2026: »Pristranskost izbire komentatorjev«	8
Pohvali	9
Mnenja.....	10
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	10
Je šlo v oddaji Obrni kovanec, 28. 4., res za kršitev novega etičnega in poklicnega kodeksa?.....	10
»Škoda, da je bil v TV-prenosu predvajan samo manjši del Škofjeloškega pasijona«.....	13
Fenomen Ozempica, 28. 3.: »Gre za reklamno sporočilo v preobleki dokumentarca«	14
Ima film tedna Potomci omejitve glede ponovnega ogleda?.....	15
»Zakaj se ukinja oddaja Opus na TV?«	16
Pohvala oddaji Obzorja duha, 19. 4.	16
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	16
Odziva na del oddaje Kaj dogaja?, 25. 4., o nesreči Roberta Kranjca	16
IV. ŠPORTNI PROGRAM	19
Neenaka razumljivost komentatorjev prenosa kolesarske dirke Valonska puščica, 22. 4.	19
V. SPLOŠNO.....	19
»Nobenega velikonočnega programa. Same ponovitve.«.....	19
»Moteče katoliške vsebine« ob velikonočnih praznikih	20
»Zakaj predvaja TV Slovenija 10. 4. popolnoma enak program na TV SLO 2 in TV SLO 3?«	22
Mnenje: O prenosih sej na TV SLO 3, označevanju ponovitev, trajanju podnapisov.....	23
RADIO SLOVENIJA	23
I. RADIO PRVI	23
Pohvala oddaji Med štirimi stenami, 13. 4.....	23
II. VAL 202.....	23
»Necelovito in zavajajoče poročanje« v oddaji Tečajnica, 17. 4.	23
MMC.....	27
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	27
Pritožba zaradi objave antisemitske ikonografije.....	27
Očitki na intervju s palestinsko raziskovalko na Univerzi v Antwerpnu, 28. 4.: »Članek ne prispeva k celovitemu obveščanju«.....	29
»Spodrsaljaki« v reportaži iz Caracasa, 16. 4.	33
Uporaba fotografije tujega sodniškega klavirca v člankih na MMC-ju.....	36

Odziv na članek o Biobanki, 14. 4.....	37
Pohvala za opis Dneva upora proti okupatorju	38
Mnenje: »Kako to počnejo Švicarji«	38
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	39
»Netransparentna in neenotna moderatorska praksa na MMC«	39
»Ničkolikokrat so objavljeni komentarji oddani pred in za mojim, le moj ni«	41
»Komentira lahko vsak anonimnež, da le ne krši načel spodobnosti in anemičnosti«	42
III. STORITVE	44
Poročila ob petih, 4. 4.: Ko priimek nehote postane vrsta sira.....	44
RTV SLOVENIJA	45
I. JEZIKOVNA KULTURA	45
Četrti del koprodukcijske serije Glasba najine ljubezni brez podnapisov.....	45
Izgovorjava priimka Magyar	46
Oddaja Osmi dan: Zapis imen in priimkov avtorjev z malo začetnico	47
Smučarski skoki: Zakopane, 1. 4.: »Komentatorja nista prevajala govorov voditeljev in nastopajočih«	48
Mnenje: »Oglas v vodilu vsebuje poseben sad - "z domačimi jabolkami"«	48
Kritika: Napake v članku o zapletih glede ruskega paviljona na beneškem bienalu, 23. 4.	49
II. TEHNIČNE ZADEVE	49
Mnenje: Moteči podnapisi, preglasna glasba	49
III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	49
Težave z novim sistemom podnaslavljanja	49
»Kdaj bo Dnevnik tujejezična besedila, ki imajo sedaj podnapise, sinhroniziral?«	51
IV. VARUHINJA	51
Pohvala varuhinji.....	51
STATISTIKA	52

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Slovenska kronika, 2. 4.: »Mesečni dvig stroškov zaradi plač za 430.000 evrov?«

Gledalec S. C. je opozoril na napačno navedbo »mesečnega« namesto »letnega« dviga stroška komunale v prispevku [Sežanska komunala napoveduje dvig cen](#) v Slovenski kroniki, 2. 4.:

»Ali mi lahko najdete službo na Komunalni Sežana, ker se je za 64 zaposlenih mesečni dvig stroškov zaradi plač dvignil za 430.000 evrov, torej za 7.000 evrov bruto. Lepo prosim, osnovne plače niti ne rabim, bom dal za dobrodelnost.«

Avtorica prispevka Erika Pečnik Ladika

Hvala za vaše opozorilo. Tudi sama sem opazila napako takoj po objavi prispevka in jo nemudoma popravila v spletnem članku, kjer so popravki mogoči. V prispevku, ki je bil objavljen, to žal ni mogoče.

Še enkrat hvala za vaše budno oko in lepe praznike!

ODGOVOR VARUHI NJE Z MNENJEM

Preverila sem članek na spletni strani rtvslo.si:

<https://www.rtv slo.si/lokalne-novice/visje-cene-odvoza-smeti-v-sezani-o-dvigu-odlocajo-tudi-v-drugih-obcinah/778261>

Avtorica je v članku popravila, da se zaradi dviga minimalne plače strošek plač poveča za 430.000 evrov na leto.

Menim, da se je avtorica zelo hitro in primerno odzvala.

V že objavljenem televizijskem prispevku popravek ni mogoč. Popravek v naslednji oddaji je sicer mogoč, vendar za večino gledalcev, ki se niso niti poglobljali v številke o razlogih za dvig plač, odveč. Za gledalce so bistvene cene ravnanja z odpadki na osebo in njihova primerjava po več občinah. To je kar velika dodana vrednost prispevka.

Upam, da ste s pojasnilom in s popravkom na spletni strani zadovoljni. Zagotovo bo avtorica v prihodnje tudi še bolj pozorna na takšne številke.

Debate z Bergantom, 15. 3.: »Oddaja o sobivanju z medvedom je bila po mojem mnenju enostranska«

»15. 3. 2026 je bila na TV SLO 1 oddaja Sobivanje z medvedom, ki jo je vodil Igor Bergant. Govora je bilo o medvedih, v oddaji pa so sodelovali Marija Jakopin, ki vodi podjetje za upravljanje gozda, je pa tudi lovka, matematičarka in publicistka; prof. dr. Klemen Jerina, profesor na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, eden od najbolj cenjenih evropskih strokovnjakov za upravljanje medveda, in Miha Marenče, vodja Sektorja za načrtovanje razvoja gozdov v Zavodu za gozdove Slovenije.

Oddaja je bila po mojem mnenju enostranska, saj je voditelj povabil vanjo samo lovce oz. tiste, ki podpirajo odstrel medvedov, vanjo pa ni povabil nasprotnikov odstrela. Gre namreč za aktualno in družbeno pomembno zadevo, saj odstrel medvedov razdvaja slovensko javnost in bi zato morala RTV prek vabljenih gostov z "drugega" pola javnosti ponuditi tudi argumente proti odstrelu. Tako pa so bili v oddaji slišani bolj ali manj samo argumenti lovske srenje. Menim, da je vse to v nasprotju z ZRTVS-1.

Po 5. člen ZRTVS-1 morajo novinarke in novinarji (v nadaljnjem besedilu: novinarji), urednice in uredniki (v nadaljnjem besedilu: uredniki) RTV Slovenija in drugi, ki so neposredno udeleženi pri ustvarjanju ali pripravljanju RTV programov, pri svojem delu še posebej ... spoštovati načelo resničnosti, nepristranskosti in celovitosti informacij in zagotavljati nepristransko in celovito obveščenost, tako da imajo državljani možnost svobodnega oblikovanja mnenj. Menim, da v sporni oddaji voditelj oddaje ni zagotovil oz. ni izpolnil svoje zakonske dolžnosti, saj je bila oddaja pristranska in ne celovita in to v smislu zgoraj navedenega.

Da bi se uravnovesila zadeva, tudi predlagam, da novinar pripravi oddajo in vanjo povabi samo tiste, ki nasprotujejo odstrelu medvedov in so za nenasilne ukrepe upravljanja z medvedi, tako da bo javnost lahko dobila informacije še s te strani in si bo lahko tako svobodno oblikovala mnenje v zvezi z medvedi.« (V. B.)

Avtor oddaje Igor E. Bergant

Z mnenjem gledalca se ne strinjam in pripominjam, da sem se pri pripravi oddaje in med pogovorom držal vseh ključnih zakonskih in etičnih določil, ki jih moram spoštovati:

1) Kot ugotavlja tudi gledalec, je bil podnaslov oddaje "Sobivanje z medvedom", temu primerno so bili povabljeni strokovni gostje. Nihče ni bil izrecno povabljen zato, ker bi bil lovec (za oba moška udeleženca niti ne vem, če sta), temveč zaradi strokovnih oziroma profesionalnih referenc, delovnih mest, ki jih opravljajo, ter javnih institucij, ki jih predstavljajo. Bistveno je, da oddaja nikakor ni bila v celoti ali pretežno namenjena razreševanju dileme o tem, ali je strokovno odrejen odstrel, ki bi imel tudi zakonsko podlago, smiseln ali ne. Kot rečeno, pojem sobivanja z živalmi, kar je bila zastavljena in izvedena tema oddaje, je bistveno širši od problematike odstrela. Stališče do odstrela kot ključni kriterij izbire gostov bi bilo omejujoče za širšo in globlje zastavljeno temo ter bi oddajo zreduciralo na vprašanje "za ali proti odstrelu", kar pa nikakor ni bil osnovni namen in smisel te konkretne oddaje;

2) Zavračam tudi mnenje, da bi bila oddaja enostranska: v (krajšem) delu oddaje, ko je bil govor o številu medvedov v Sloveniji, sem gostom zastavil tudi vprašanja, v katerih sem izrecno povzel stališča nasprotnikov odstrela in kritikov obstoječe metodologije ocenjevanja števila medvedov v Sloveniji. Izrecno sem jih vprašal tudi o morebitnih alternativnih metodah uravnavanja števila medvedov v Sloveniji, za katere se zavzemajo nasprotniki posegov v število živali. Odgovori in stališča sogovornikov v oddaji so bili raznoliki in jih ni bilo mogoče razumeti kot "argumente lovske srenje". Skratka, iz povedanega v oddaji, z vprašanji vred, je bilo jasno razvidno, da so pogledi na sobivanje človeka in medveda zelo raznoliki, vključno z morebitnim odstrelom, predvsem pa je bilo v oddaji večkrat poudarjeno, da moramo ljudje v korist te živalske vrste storiti precej več kot zdaj, vključno s prilagoditvijo vedenja in ukrepanja;

3) Eno izmed sporočil oddaje je bilo tudi to, da se skrb za človeka in živo naravo okoli nas v Sloveniji ne more omejevati le na spopad med "lovskim" in "drugim" polom. Vsi trije gostje so - vsak na svoj način ter na temelju svoje strokovnosti in vloge v družbi - izkazali veliko skrb za ohranitev medveda v Sloveniji in izrecno posvarili pred pretiranimi in nepremišljenimi posegi. S tega zornega kota je oddaja, vsaj po mojem mnenju, ponudila veliko strokovnih in tematsko relevantnih iztočnic za to, da si gledalke in gledalci sami oblikujejo mnenje o širši problematiki sobivanja;

4) Če bi želeli pripraviti oddajo izključno o odstrelu, bi seveda morali ravnati drugače, vendar so polemike te vrste primernejše za druge formate in oddaje, ki jih imamo tudi na RTV Slovenija. Za dodatna pojasnila sem z veseljem na voljo.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Avtor oddaje je podrobno opisal zasnovo oddaje, na katero ste se odzvali in utemeljil vabljeni goste.

Oddaja Debate z Bergantom ni polemična oddaja, ki bi soočala stališča za ali proti eni izbrani temi, temveč je namenjena umirjeni, poglobljeni in čim bolj celoviti razpravi strokovnjakov na izbrano temo. Pri tem sogovorniki seveda izražajo različna stališča, vendar ne (samo) na konkretne aktualne probleme, temveč tako, da iščejo globlje razloge in dolgoročneje ter širše rešitve.

Oddaja o sobivanju z medvedom zato ni soočala samo stališč za ali proti upravljanju medvedov z lovom (dotaknila se je tudi teh), temveč je poskušala čim bolj celovito predstaviti vse vidike sobivanja medvedov in ljudi. Pojasnjene so bile številke o medvedih v Sloveniji, metode uravnavanja njihovega števila, zakaj je - za zdaj - 800 medvedov zgornja meja dobrega sobivanja ljudi in medvedov. Precejšen del oddaje je poudarjal, da pri sobivanju človeka in medveda "problem" ni samo medved, temveč predvsem človek, ki vse bolj posega v življenjski prostor medveda in da je poleg lova eden od možnih ukrepov za čim manjše število "konfliktov", ki so edini problem, tudi omejevanje poseganja človeka v medvedov življenjski prostor.

Oddaja Debate z Bergantom ima praviloma tri goste, tako je bilo tudi v tej oddaji. Vsi trije gostje so bili dobri in strokovni poznavalci vsebine oddaje, vsi so imeli na obravnavano temo zelo široka in vključujoča stališča. Res med njimi ni bilo nobenega nasprotnika lova kot načina za uravnavanje sobivanja človeka in medveda (kar so tudi strokovno utemeljili), ni bilo pa tudi nobenega kmeta, čebelarja ali drugega gosta, ki bi s svojega zornega kota pojasnili konkretno škodo, uničene čebelnjake, strah ob srečanju z medvedom ... V tem primeru bi se oddaja omejila na konkretne primere in stališča in ne bi mogla predstaviti vseh vidikov sobivanja z medvedom.

Zato **menim, da oddaja ni bila pristranska in necelovita**, temveč je bila skladna tako z Zakonom o RTV Slovenija kot tudi s Programskimi standardi RTV Slovenija in s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija.

»Zelo me moti glasba, ki preglasi govor«

Varuhinja s strani gledalcev tedenskih informativnih oddaj večkrat prejme odzive glede glasbene podlage, ki zmanjšuje razumljivost vsebine. V zadnjem mesecu je prejela kar tri, na oddaje Tednik, Tarča, Marcel:

»Spoštovana Jelena, vse pohvale za vedno zanimiv Tednik. Redno in z zanimanjem spremljamo oddajo, a vljudno bi prosili, da v prispevkih ne dodajate podlage z glasbo. Starejši upokojenci namreč nekoliko slabše slišimo, zato je govor ob glasbeni podlagi za nas nerazumljiv. Omenjate, da nimate vpliva na scenarije prispevkov, zato vljudno prosim varuhinjo za posredovanje.« (V imenu številnih upokojencev T. H.)

»Rad gledam Tarčo, a zakaj tako nabija z glasbo? Zakaj je ta glasba nenehno v ozadju? To je moteče, tako da ni mogoče gledati. Tudi pri drugih oddajah muzika nabija brez zveze. Je moteče, da kar neham gledat. Naredite prosim kaj glede tega. Ne more en človek, ki mu je vseč ta glasba, odločati o tem, kaj je za gledalce in poslušalce. Nam je dovolj, da govorijo, ne rabimo še glasbenega šundra čez govor.« (R. S.)

»Poslušam oddajo Marcel in mi vseskozi poleg pogovora tolče po glavi monotona glasba, zaradi katere sploh ne morem zbrano poslušati pogovorov. Podobno je bilo v Tedniku, 30. 3. 2026, v prispevku o shizofreniji, ko je glasba preglasila novinarko, Majo Klemenčič se je pa dobro slišalo. Stara sem 85 let. Za svoja leta slišim dobro in ne potrebujem slušnega aparata. Zelo pa me v oddajah na radiu in televiziji moti glasba, ki preglasi govor. In bolj ko želiš slišati govor in dviguješ glasnost zvoka, manj razumeš govor. Najbrž nisem edina, ki me to moti. Predlagam vam, da se posvetujete s strokovnjaki in če že mora biti govor podprt z glasbo, naj bo glasba tišja od govora in naj dobesedno ne tolče direktno po možganih poslušalca ali gledalca. V upanju, da boste lahko meni in podobnim pomagali, vas lepo pozdravljam.« (M. P.)

Urednik uredništva tedenskih oddaj Dejan Ladika

Hvala za opozorila. Tudi sami smo opazili, da je bila v zadnjem času glasbena oprema včasih morda preveč glasna in smo na to opozorili tudi sodelavce. Čeprav je spremljanje programa lahko odvisno tudi od nastavitve na napravah, si nikakor ne želimo, da bi glasbena oprema, ki je nedvomno pomemben del kakovosti končnega izdelka, motila ali omejevala spremljanje prispevkov.

ODGOVOR VARUHINJE

Odgovor urednika kaže, da bodo preverili in zmanjšali glasnost glasbenih podlag v tedenskih oddajah, zato upam, da boste v prihodnje lahko spremljali njihove vsebine brez težav.

Parlamentarne volitve 2026: »Pristranskost izbire komentatorjev«

Zveza Organizacij Civilne družbe Slovenije je varuhinji posredovala odziv glede »pristranskosti izbire komentatorjev« v informativnih oddajah TV Slovenije v pred- in povolitnem obdobju 2026.

»Zveza ZOCIS (Zveza organizacij civilne družbe Slovenije) kot nacionalna krovna organizacija civilne družbe opozarja, da RTV SLO kot javna medijska hiša, ki je depolitizirana, ne opravlja depolitiziranih in politično uravnoveženih predstavitev /.../:

1) V informativnih oddajah na TV Slovenija je prišlo do politično neuravnoveženih predstavitev mnenj pred državnoborskiimi volitvami 2026. Takšna pretežno enostranska predstavitev gotovo vpliva na volivce in jih posredno nagovarja, da volijo določene politične opcije. Politični aktivizem pa po zakonu o RTV SLO ni naloga RTV SLO.

2) Civilna družba kot celota, njene nacionalne organizacije nismo bile vabljene v informativne oddaje RTV SLO. Civilna družba je večplastna in politično uravnoveženi komentarji civilne družbe prispevajo k demokratizaciji medijev in k demokratizaciji RTV SLO. /.../

V prilogi je analiza Zanime.me v informativne predvolilne oddaje vabljenih komentatorjev, ki so za razliko od organizacij civilne družbe imeli možnost večinsko enostranskega vpliva na volivce.

Priloga: Analiza komentatorjev RTV SLO na temo državnoborskih volitev 2025

/.../

Oddaja na volilni dan (Volitve 2026):

22. 3.: dr. Marinko Banjac, Janez Markeš, Katarina Kresal (nekdanja političarka LDS-a), Luka Lisjak Gabrijelčič (zgodovinar, kolumnist Dela)

Povzetek nastopov komentatorjev na RTV SLO glede na njihovo politično usmeritev

Leva usmeritev 18

Sredinska usmeritev 5

Desna usmeritev 2« (Predsednik Zveze ZOCIS **A. G.**)

ODGOVOR VARUHINJE

Najprej vas seznanjam, da varuhinja delam po [pravilniku](#), ki navaja:

»Gledalci, poslušalci, bralci in uporabniki programskih vsebin Radiotelevizije Slovenija svoje pripombe ali predloge praviloma naslovijo neposredno na varuha, v kolikor menijo, da je šlo v programskih vsebinah Radiotelevizije Slovenija za kršitve njihovih pravic. Pritožbe vložijo najpozneje v 30 dneh po objavi vsebine, na katero se odzivajo.«

Pisali ste mi 16. 4., torej lahko obravnavam samo dovolilno oddajo.

Glede te sem presojo glede uravnoveženosti mnenj gostov opravila že marca in to objavila v [Mesečnem poročilu za marec 2026](#) na str. 41. /.../

Pohvali

Oddaji RTV smo

»V aplikaciji RTV 365 sem spremljal oddajo [RTVsmo](#), pa tudi prejšnje oddaje. Menim in tudi vem, da je ta oddaja dobro zasnovana. ima globino, natančne razlage, vse, kar RTV ponuja. Moram reči, da je voditeljica Ilinka Todorovski zelo diskretna, zelo lepo jo je poslušati. Zato, ker razumljivo sprašuje gosta. Je zelo umirjena in nevtralna. Je voditeljica na mestu.

Bravo pa uredniku Dejanu Ladiki za tako sceno in koncept oddaje. Kdor zna, zna.

Upam in si želim, da bo ta oddaja trajala še dolgo. Oddaja, vredna ogleda?« (**A. D.**)

[Oddajama Debate z Bergantom, 12. 4., in Utrip, 25. 4.](#)

»Tokrat se oglašam s pohvalo. Najprej Debate z Bergantom. Oddaja o mladih, ki se obračajo v desno, me je pozitivno presenetila. Na oddajo so me opozorili prijatelji, ki so tako kot jaz pričakovali tri levo usmerjene aktiviste, ki bodo razglabljali, kako so danes mladi neuki in neumni ... Oddaja je bila poglobljena, debata na nivoju in razlogi predstavljeni korektno z vseh zornih kotov brez navijaštva. Odlična izbira gostov za zahtevno temo.

Včerajšnji Utrip je bil prava poživitev. Oddajo sem pred časom nehal spremljati zaradi aktivističnih prispevkov, kjer je potrebno naše ščititi, njihove pa uničiti. Več kot 90 % levo navijaških in tudi nekaj malega desno. Včeraj pa je avtorica razgalila početje Goloba in pozneje tudi Janše. Odlično in zelo pronicljivo je povzela poteze vseh politikov, njihova ozadja in kaj jim koristi. Pri njej nisem začutil, da mora koga ščititi ali je /---/. Oddaja za čisto desetko in vredna nacionalne televizije.

Obdržite to smer. /.../ Zavedam pa se, da je v Sloveniji nevarno biti nepristranski, ker te napadejo z obeh polov. Je pa to smer, ki lahko reši RTV, da bo vredna svojega imena in bo počasi dobila podporo zdravega jedra, ki je že presešel ideološke delitve.« (F. K.)

Mnenja

[O gostih v Odmevih, 15. 4.](#)

»Pripomba se nanaša na oddajo Odmevi, v kateri sta govorila Mekina in Kos. To, kar sta v oddaji predstavila in o čemer sta govorila, je po mojem mnenju v nasprotju s tistim, kar sam tudi zagovarjam. Menim, da ne predstavljata resnice. Mislim, da to ni dopustno na RTV, ki ga moramo vsi plačevati.« (C. K.)

»Kar ste sinoči (op. a.: 15. 4.) priredili v oddaji Odmevi ... Prosim, da ukrepate. Tista dva, ki sta sinoči prišla v oddajo Odmevi, sta prišla delat revolucijo v Sloveniji – tega je dovolj. Ne bom več plačeval RTV-prispevka.« (A. A.)

[O Utripu, 18. 4.](#)

»Zadnji Utrip (18. 4.) je izrazito propagandna, levo usmerjena oddaja in dejansko predstavlja norčevanje iz ljudi. Vsi plačujemo RTV-prispevek, zato bi morala biti RTV uravnotežena /.../« (J. P.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Je šlo v oddaji Obrni kovanec, 28. 4., res za kršitev novega etičnega in poklicnega kodeksa?

Bralec je opozoril na članek z naslovom [Zlata mrzlica med Slovenci - RTV SLO](#), ki napotuje na oddajo [Zlato in inflacija](#). Ob prebiranju članka (op. a.: 28. 4. 2026 zjutraj) oddaja še ni bila na voljo, na sporedu je bila isti dan, vendar kasneje. Navajamo odziv:

»Danes zjutraj je bil objavljen povzetek dela popoldanske oddaje Obrni kovanec, ki ima precej sugestivni naslov ["Zlata mrzlica med Slovenci"](#).

Sugestivnost naslova dobi dodaten pomen v nadaljevanju, kjer je sogovornica Irena Kunstelj Moro predstavljena izključno kot strokovnjakinja za naložbe v zlato. Nikjer ni omenjeno, da je tudi dolgoletna lastnica podjetja Moro&Kunst d.o.o., ki se ukvarja s preprodajo zlata. Ni jasno, ali bo enako tudi v oddaji, ki je na sporedu TVS1 danes ob 17.50.

Vsekakor gre za jasno in nedvoumno kršitev člena 3.2.3. Kodeksa RTVS, zaključnega dela prvega odstavka, ki se glasi:

Razkriti je treba vsa morebitna navzkrižja interesov, poklicne in življenjske vloge ali okoliščine sodelujočega sogovornika, če bi ti lahko vplivali na povedano vsebino oz. javno dojetje te vsebine.

Menim, da gre v tem primeru za kršitev še dveh členov:

4.2.2. Prikrito oglaševanje;

Za prikrito oglaševanje štejemo namerno govorno, pisno ali slikovno poudarjanje izdelkov, blagovnih znamk, storitev ali podjetij v programskih vsebinah, da bi pritegnili pozornost potrošnikov in pospešili prodajo, hkrati pa pri občinstvu ustvarili vtis, da ne gre za oglaševano vsebino.

in

5.5.1. Potrošniške vsebine

Ker lahko že majhna napaka v poročanju o potrošniških vsebinah povzroči škodo potrošnikom, podjetjem ter ponudnikom izdelkov in storitev, je treba posebej skrbno izbirati vire, podatke čim bolj preverjati in jih pred objavo analizirati z največ možnih plati.

V navedeni objavi ni videti, da bi novinarka skrbno izbrala in preverila katerokoli navedbo sogovornice, ki ima pri trgovanju z zlatom izrazit in nedvoumen poslovni interes. Na primer trditev: "v zadnjem letu pa se je njegova vrednost zvišala za približno 40 odstotkov". Spletni prikazovalnik borznih vrednosti [XE danes kaže](#), da je v zadnjem letu cena unče zlata zrasla za 35,88 odstotka. Približnost je relativna. Pri varčevanju ali naložbah 4,12 odstotnih točk donosa ni zanemarljivih.« (B. P.)

Urednik oddaje Jaka Elikan

Iz odziva na uspeh razbrati, na kaj natančno se nanaša, ko pravi »povzetek dela popoldanske oddaje Obrni kovanec«. Iz naslova Zlata mrzlica med Slovenci (povezave) sklepam, da je predmet pritožbe pravzaprav članek na MMC RTV Slovenija, ki je napotilo na ogled celotne oddaje. V samem članku pa iz meni neznanih vzrokov ni bila objavljena oddaja po načelu »najprej digitalno« oziroma spletna povezava na njo (posnetek zaslona z 28. 4. 2026 ob 8:11 v prilogi): Članek napotuje na oddajo; članek in oddajo je potrebno razumevati celostno. Tega pa B. P. 28 4. 2026 zjutraj oziroma dopoldan ni mogel, za kar se mu na tem mestu opravičujem. Kljub temu pojasnujem, da v oddaji Obrni kovanec gledalcem ni prikrito, kot trdi B. P., da gospa Irena Kunstelj Moro deluje v gospodarski panogi prodaje naložbenega zlata in torej ima poslovni interes.

B. P. nikjer ne konkretizira, argumentira, s čem naj bi oddaja Obrni kovanec prikrito oglaševala in zlasti, kaj naj bi prikrito oglaševala. Seveda v oddaji ni bilo prikritega oglaševanja. Nasprotno,

večstransko je bilo predstavljeno, kaj so prednosti in kaj tveganja naložb v zlato, poudarjeno je, da ni jasno, kako se bo cena gibala v prihodnje, omenjeno je, da so bila tudi obdobja, ko je cena zlata upadala, da je zlato lahko tudi balon itd.

Konkretiziran očitek iz pritožbe se nanaša le na podatek, da je cena zlata v zadnjem letu zrasla za približno 40 %. (1.) Podatek ni navedba gospe Irene Kunstelj Moro, kot trdi B. P., niti v članku na MMC RTV Slovenija niti v oddaji Obrni kovanec ni tako navedeno. (2.) Podatek »približno 40 %« je dovolj natančen, pravilen in ustrezen za obravnavano tematiko ene od naložbenih možnosti v televizijskem formatu, saj izobraževalna oddaja ni namenjena dnevnomu trgovanju z zlatom, naložbenemu svetovanju, niti ni dnevnoinformativna oddaja z ažurnimi podatki. Mimogrede, za širšo sliko in celostno predstavitev tematike zlata so bili objavljeni tudi podatki o gibanju cene od leta 1964 do 2025. (3.) Z zlatom se trguje tako rekoč nepretrgoma, cena se spreminja iz sekunde v sekundo. Na podlagi zgodovinskih podatkov (vir: www.investing.com) je mogoče izračunati, da je 28. 4. 2026 rast cene zlata nihala – če jo primerjamo z istim dnem leta 2025 – od 35,82 % do 43,88 %. Če pa primerjamo otvoritvena tečaja, je rast cene zlata v enem letu 40,67 %.

Skratka, »približno 40 %« v ničemer ne zavaja niti gledalcev niti potrošnikov, kar v pritožbi še očitata B. P – namreč, da lahko že ta »majhna napaka v poročanju o potrošniških vsebinah ... (5.5.1.točka Etičnega in poklicnega kodeksa RTV Slovenija).« V predstavitvi oddaje je jasno navedeno, da Obrni kovanec ne ponuja naložbenih nasvetov, temveč gledalcem približa različne finančne situacije in njihove posledice ter jih spodbuja k premišljenemu ravnanju z denarjem (<https://www.rtvlo.si/rtv/za-medije/sporocila-za-javnost/obrni-kovanec-nova-oddaja-o-financni-pismenosti-na-tv-slovenija/778168>). Da v prihodnosti ne bo prihajalo do napačnih razumevanj namena oddaje, bomo v vsaki oddaji to še poudarili.

Gledalcu B. P. se za odziv oziroma pritožbo zahvaljujem.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Urednik je pojasnil razliko med člankom na MMC-ju in oddajo Obrni kovanec ter navedel podatke, na podlagi katerih so v oddaji in v članku utemeljili, da je cena zlata v zadnjem letu zrasla za približno 40 odstotkov.

Prebrala sem članek in si ogledala oddajo in v obeh preverila vaše očitke o nerazkritju navzkrižnih interesov, prikitem oglaševanju in premalo skrbnem izbiranju in preverjanju virov, kar je v potrošniških oddajah še posebej poudarjeno.

Uvodoma poudarjam, da nov Etični in poklicni kodekst RTV Slovenija namenja potrošniškim vsebinam posebno točko, prav zato, ker *»lahko že majhna napaka v poročanju o potrošniških vsebinah povzroči škodo potrošnikom, podjetjem ter ponudnikom izdelkov in storitev«*.

V omenjenem primeru je bila gostja oddaje solastnica podjetja, ki trguje z zlatom, predstavljena pa kot strokovnjakinja za trgovanje z zlatom. Da je poznavalka trga zlata, je nesporno. Kar je vas (upravičeno) zmotilo, je dejstvo, da ni bila predstavljena tudi kot solastnica podjetja, ki trguje z zlatom. To bi gledalcem dalo vedeti, da ni povsem nepristranska, ker ima njeno podjetje od vseh prodaj in nakupov zlata (v njeni družbi) prihodke. Toda s tem, ko bi jo podpisali kot

predstavnico podjetja, ki trguje z zlatom, bi oglaševali njeno podjetje in storili prav to, kar očitata – prikrito oglaševanje.

Kako torej oblikovati oddajo, katere vsebinska zasnova je finančno opismenjevanje gledalcev, na način, da je razumljiva širokemu krogu gledalcev in brez sence oglaševanja ali promocije storitev? Poleg strokovnjakov iz akademskega okolja in javnih ustanov, kjer povezav z oglaševanjem ni, je za lažje razumevanje prednosti in pasti finančnih storitev ter za praktične izkušnje nujno v takšne oddaje vključiti tudi strokovnjake praktike. Pri teh pa je pogosto opazna povezava z njihovim poslovnim interesom ali navzkrižjem interesov. Včasih je razkritje pripadnosti določenemu podjetju koristno za transparentnost, včasih pa ima ravno nasproten učinek, promocijo. Načinov za ublažitev teh tveganj je več, poleg ustrezno zasnovanih vprašanj tudi izbor več sogovornikov z istega področja in konkurenčnih področij, da so torej vsebine obravnavane s čim več zornih kotov.

V omenjeni oddaji sogovornica, ki jo omenjate, ni bila edina, poleg nje sta nastopila še dva sogovornika, ki se ukvarjata s prodajo zlata v fizični ali papirnati obliki, akademsko nevtralne ocene o varnosti vlaganja v zlato pa je podal tudi profesor ekonomije.

Zato **menim, da oddaja ni prekršila Etičnega in poklicnega kodeksa RTV Slovenija**, kljub temu pa **uredništvu priporočam še skrbnejšo izbiro sogovornikov in njihovo predstavitev**. Urednik oddaje je sicer že sam zapisal, da bodo v prihodnje še jasneje poudarjali, da namen oddaje ni svetovati, kam naj vlagajo svoj denar.

Ob tem dodajam še, da je uvedba oddaje o finančni pismenosti za gledalce zelo dobrodošla in izpolnjuje naloge javne službe, ki jih mora izvajati RTV Slovenija.

»Škoda, da je bil v TV-prenosu predvajan samo manjši del Škofjeloškega pasijona«

»Se mi je zdelo škoda, da je bil v TV-prenosu na velikonočni ponedeljek predvajan samo [manjši del Škofjeloškega pasijona](#). Predvsem za tiste, ki so tako ali drugače ovirani, in se torej niso mogli udeležiti dogodka v živo, bi bila to enkratna priložnost, da bi si ogledali kulturni dogodek, ki je bil mdr. uvrščen na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine.« (G. M.)

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija Andraž Pöschl

Gledalcu se lepo zahvaljujemo za pozornost, naklonjenost našemu programu in seveda – vprašanje. Intenzivno smo razmišljali tudi o opciji, da bi gledalcem ponudili predvajanje predstave bodisi v prenosu bodisi z zamikom v istem dnevu zvečer. Žal smo se zaradi produkcijskih dilem glede zagotovitve tehnično dovršene tonske linije, ki jo seveda sestavlja množica različnih izvajalcev, igralcev, statistov, in ki mora biti sestavni del sodobne distribucije TV-vsebin, odločili, da projekt postprodukcijsko obdelamo in predvajamo ob drugi priložnosti v letošnjem letu. Tako smo se odločili vseeno za krajši vklop v času obeleževanja velike noči, o datumu predvajanja celotne predstave pa bomo javnost pravočasno obvestili.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zagotovo vas je pojasnilo odgovornega urednika razveselilo, saj zagotavlja, da je TV Slovenija ta zelo poseben in zahteven kulturni dogodek posnela, a se je, prav zato, da bo do gledalcev prišel

v dovršeni obliki, odločila, da ga po snemanju primerno obdela in šele takega ponudi na ogled v daljši obliki. Prepričana sem, da bosta uredništvo in vodstvo TV Slovenija za predvajanje izbrala tudi ustrezen termin, morda kak praznik. Vsekakor menim, da je odločitev za predvajanje krajše različice ob premieri in daljše, postproduksijsko dovršene predstave z zamikom primerna, saj bi predvajanje nepopolne predstave izničilo vložen trud, posebnost in veličino predstave. Dragocenost, ki je uvrščena na Unescov seznam svetovne kulturne, si zasluži tudi primerno dovršeno televizijsko predstavitev.

Fenomen Ozempica, 28. 3.: »Gre za reklamno sporočilo v preobleki dokumentarca«

»Danes sem na programu SLO 1 naletela na "oddajo" Fenomen Ozempica, ki ste jo zavrteli 28. 3. ob 17:19. Ker gre za očitno reklamno sporočilo v preobleki dokumentarca, me zanima, če je Javni zavod RTV Slovenija za predvajanje te povsem neprimerne in za širšo javnost škodljive vsebine prejel denarno kompenzacija? Poleg tega se sprašujem, zakaj gledalci plačujemo naročnino za program, znotraj katerega se povsem nekritično promovira vsebine, ki nagovarjajo gledalce v konzumacijo zdravila proti debelosti, čeprav nimajo diagnosticirane bolezni, kljub temu, da lahko resno škoduje zdravju. In ja, nesporno gre za nagovarjanje - s strani zdravnikov, znanstvenikov, športnikov in s strani uporabnikov, ki sami povedo, da jim nikoli niso diagnosticirali bolezni, ampak so zdravilo naročili online, da bi shujšali, ker so preleni za telovadbo in se jim ni ljubilo jesti zdrave hrane. RTV, je z vami vse ok? Pričakujem pojasnilo, kako in zakaj je bila propagandna vsebina te vrste uvrščena na program. Glede na to, da se Fenomen Ozempica dotakne tudi plastične kirurgije, pa me zanima, če imate v prihodnosti namen predvajati več tovrstnih vsebin, ki lahko škodujejo gledalcem (predvsem imam v mislih otroke in najstnike). Je torej čas, da svoje odraščajoče otroke posvarimo pred nevarnostjo ogledov vsebin na nacionalni televiziji? RTV, to kar ste si dovolili, je sramota.« (S. R.)

Urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija Neli Vozelj Aberšek

Uredniki na TV Slovenija vsebine izbiramo izjemno skrbno in odgovorno. Dokumentarni film "Fenomen Ozempica" se je globalnega družbenega fenomena lotil na poglobljen način in skušal orisati širše posledice jemanja zdravila, vključno z odpiranjem etičnih in zdravstvenih vprašanj uporabe.

Dokumentarec po našem mnenju gledalcev tudi ne nagovarja k nekritičnemu jemanju zdravila. Ravno nasprotno – s prikazovanjem posameznikov, ki zdravilo naročajo prek spleta brez diagnoze in ob zavedanju, da ne vedo, kaj pomeni dolgotrajno jemanje zdravila, film kritično zrcali problematiko sodobne družbe in opozarja na nevarnosti takšnega početja. Televizija Slovenija s tem informira o dejanskem stanju v svetu, ne svetuje pa takšnega ravnanja. Obenem je potrebno poudariti, da je bila to ena od oddaj na to temo - na primer, v oddaji TV klinika so bile nevarnosti tega in podobnih zdravil še podrobneje predstavljene. Poleg tega v Sloveniji veljajo strogi predpisi, zdravila v prosti prodaji ali brez recepta pri nas ni mogoče dobiti. JAZMP in mediji so že večkrat opozarjali na nevarnosti spletne prodaje ponarejenih Ozempic injekcij. Zdravilo je dostopno samo z zdravniškim receptom v lekarnah.

Informiranost o svetovnem dogajanju je vodilo, ki nas vselej usmerja pri izbiri dokumentarne produkcije, menimo, da je poznavanje tovrstnih fenomenov ključno za razumevanje vpliva farmacevtskih trendov na globalno javno zdravje, zato bomo še naprej odpirali pomembna družbena vprašanja, četudi so ta včasih kontroverzna ali neprijetna.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

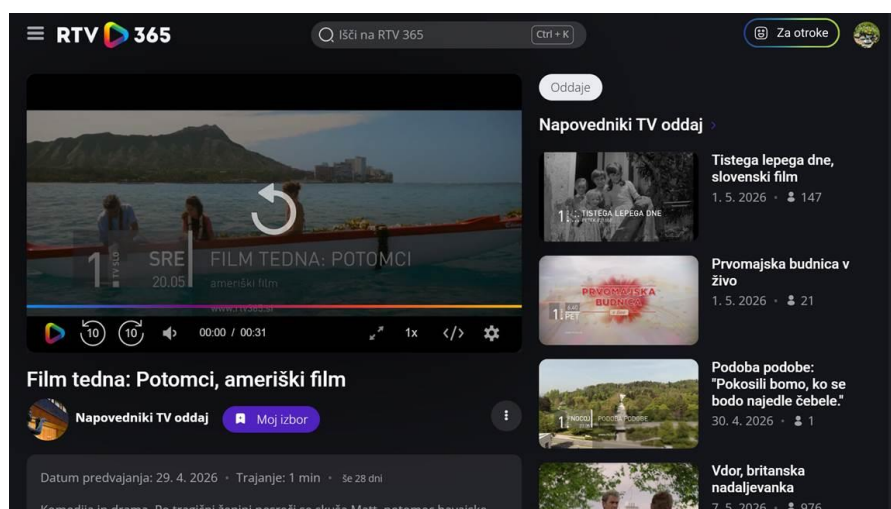
Menim, da je urednica primerno pojasnila merila za izbor dokumentarnega filma in utemeljila, zakaj film ni oglas za kupovanje in uživanje Ozempica.

RTV Slovenija je z Zakonom o RTV Slovenija in s Programskimi standardi RTV Slovenija dolžna objavljati vsebine z vseh področij, tudi s področja zdravja. Te vsebine posreduje na več programih in v različnih žanrih in formatih oddaj. Med njimi so tudi dokumentarni filmi. Ti imajo drugačne zakonitosti kot denimo informativne oddaje. Zavezani so posredovanju resničnih podatkov, predstavljajo pa jih na drugačen način kot novinarski informativni žanri, z drugačno dramaturgijo, montažo, glasbenimi učinki in drugimi izraznimi prijemi ... Namen dokumentarnega filma namreč ni samo posredovati informacije, temveč večinoma tudi spodbuditi pri gledalcih čustveni odziv. Pri filmu o zdravilu, ki ima, tako kot vsako zdravilo, na zdravje ljudi poleg koristnih tudi škodljive učinke, še posebej ob nekritični in neprimerni rabi, je možno tako z vsebino kot z umetniškimi prijemi ustvariti pri gledalcih strah in odpor do zdravila ali pa predvsem čudenje nad nekritično rabo in mnogimi odprtimi vprašanji.

Ob čustvenem vtisu, ki ga film pusti, pa je potrebno vendar izpostaviti dve bistveni dejstvi: zdravilo uporablja v svetu zelo veliko ljudi in odpira zelo veliko vprašanj. Drugo dejstvo je, da je javna televizija dolžna o takih vsebinah seznanjati gledalce. Tudi z dokumentarnimi filmi, ki terjajo pri gledanju nekoliko več kritične distance.

Ima film tedna Potomci omejitve glede ponovnega ogleda?

»Zakaj je film tedna še vedno kot napovednik? Ima omejitve, ki niso označene?« (F. Z.)

The screenshot shows the RTV 365 website interface. At the top, there is a search bar with the text 'Išči na RTV 365' and a 'Ctrl + K' shortcut. To the right, there is a 'Za otroke' button. The main content area is divided into two sections. On the left, there is a video player for the film 'Potomci', which is part of the 'Film tedna' series. The video player shows a scene with two people on a boat. Below the video player, there is a section for 'Film tedna: Potomci, ameriški film' with a 'Moji izbor' button. On the right, there is a section for 'Napovedniki TV oddaj' with a list of recommended programs, including 'Tistega lepega dne, slovenski film', 'Prvomajska budnica v živo', 'Podoba podobe: "Pokosili bomo, ko se bodo najedle čebele."', and 'Vdor, britanska nadaljevanka'.

Urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija Neli Vozelj Aberšek

Žal za nekatere filme ni mogoče dobiti pravic za ogled z zamikom in Potomci je eden od njih.

ODGOVOR VARUHINJE

Film Potomci torej žal ni na voljo za ponovni ogled. Pravice pri tujih filmih so različne.

»Zakaj se ukinja oddaja Opus na TV?«

»Zakaj se ukinja oddaja Opus na TV ?. To je edina oddaja o klasični glasbi.« (S. G.)

Avtorica oddaje Darja Korez Korenčan

Oddaja Opus se ne ukinja. Še naprej bo na programu, a pod drugim imenom, le dosedanja avtorica oddaje se bom upokojila.

ODGOVOR VARUHINJE

Tematska oddaja o glasbi ostaja na sporedu TV Slovenija. Nekaj časa bo še imela naslov Opus, čeprav je ne bo več pripravljala dolgoletna avtorica. Prihodnje leto pa se bo, podobno kot nekatere druge tematske oddaje s področja kulture, preimenovala. Vsekakor pa bodo vsebine o glasbi ostale del programa TV Slovenija.

Pohvala oddaji Obzorja duha, 19. 4.

»Iskrena in izjemna pohvala ter čestitke oddaji Obzorja duha, še posebej zadnji z naslovom Dovolj je, ki obravnava tematiko zlorab, predstavitev filma in stališča, razmišljanja in pozive, ki jih je ubesedil v pogovoru gospod Tomaž Mikuž. Pohvala voditelju za način vodenja in vodstvu oziroma vsem vpletenim, da je ta prispevek nastal in doživel luč sveta. Upam na ponovitve in širše ozaveščanje te tematike, ki leži kot senca nad družbo in deluje v glasnem molku zaviralno in razdiralno. Prekinjate molk in je pričakovano, da boste deležni negotovanja. Vendar po pogovoru z mnogimi gledalci ugotavljam, da je potreba današnjega časa večja od sile senc in ždenja v temi molka zavoljo navideznega miru. Priklon, spoštovanje in zahvala za prispevek!« (A. J.)

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Odziva na del oddaje Kaj dogaja?, 25. 4., o nesreči Roberta Kranjca

Varuhinja je prejela odziva gledalke in gledalca glede dela oddaje [Kaj dogaja?](#), 25. aprila, o nesreči Roberta Kranjca (na 26'22'"):

»V včerajšnji oddaji Kaj dogaja? je bil zelo neprimeren del, v katerem so se na meni nesprejemljiv način v besedi in pesmi avtorji lotili hudo poškodovanega bivšega skakalca Roberta Kranjca. Vsekakor s tem prispevkom niso bili v oporo Robertu, njegovi družini in prijateljem ... Iz hudih stvari v življenju se pač ne smemo nikoli norčevati, tudi ne v obliki satire. Pa čeprav gre za slabo odločitev Robija, da je pijan sedel na kolo. Hudo jo že zdaj plačuje in še jo bo ob dolgi rehabilitaciji. Upam, da bo uspešna!« (B. D.)

»V zadnji oddaji Kaj dogaja? na nacionalni televiziji, za mene prav nesramno, se avtorji delajo norca iz hude kolesarske nesreče Roberta Kranjca, z rabo belokranjskega napeva »Lepa Anka kolo vo(d)-zi« ... in tudi z eksplicitno omembo kar 2,5 promila alkohola v Kranjčevi krvi? Stanje njegovih poškodb je (bilo) izjemno resno; nekaj časa je bilo celo življenjsko ogrožajoče. K sreči se mu zdaj, menda, zdravstvena situacija malček izboljšuje! Stiskam pesti za Roberta Kranjca!

<https://365.rtv slo.si/arhiv/kaj-dogaja/175216895> ogled: od 26:22 minute posnetka naprej!

Je to skladno z [novim etično-poklicnim kodeksom RTV Slovenija](#)? Ali lahko to (še) štejemo kot »skeč«? Ali ima to kakšno povezavo z empatijo? Za mene nikakor ne!

Moje videnje: absolutno nedopustno je, sploh uvrstiti tovrsten »zabavni skeč« v sicer kvalitetno oddajo, posebej, ker gre tokrat za norčevanje na račun hude nesreče sodržavljana (ki vrh vsega ni javna oseba!), in to v oddaji na nacionalni TV SLO!? Tudi svoboda (umetniškega) ustvarjanja ima svoje meje, /.../ Ne gre za nikakršno »sekanje glav« na TV SLO ali za poskus omejevanja ustvarjalne svobode, temveč za resen, takojšen razmislek in opravičilo, nesrečnemu Robertu Kranjcu najprej, pa tudi nam, lastnikom električnih priključkov, s tem zakonskim zavezancem za plačilo RTV-prispevka.« (M. B.)

Urednica oddaje Maša Kljun

Menim, da je satirična oddaja ob dogodku, ki je bil povod za skladbo oz. skeč, dolžna opozoriti na to, da je kakršnokoli upravljanje vozil v vinjenem stanju nekaj absolutno nedopustnega. Verjamem pa, da je glede na pogostnost takih dejanj v Sloveniji predvajana pesem lahko marsikoga zbudila. Ampak če smo s tem, ko smo opozorili na ta problem, vsaj koga ozavestili do te mere, da se pod vplivom alkohola ne bo udeležil prometa, je skladba dosegla svoj namen. Menim, da do gospoda Kranjca nismo bili žaljivi, je pa po mojem mnenju vsekakor javna oseba, saj so o njegovi nesreči z imenom in priimkom poročali številni mediji, verjetno zato, ker ima za seboj bogato športno kariero, ki se je odvijala pred očmi javnosti.

Avtor oddaje in soavtor skeča Igor Bračič

Kot ste sami zapisali, ima umetniška svoboda svoje meje in sam sem prepričan, da jih pri omenjenem skeču nismo prestopili. Zakaj? V skeču smo navajali samo objektivna dejstva, ki so bila že pred tem objavljena in preverjena (dokazana vožnja pod vplivom alkohola in višina koncentracije v krvi). V skeču smo opozorili, da vožnja pod vplivom alkohola ni varna. V skeču smo Robertu Kranjcu zaželeli vse najboljše, hitro okrevanje in čimprejšnjo vrnitev na delovno mesto. Nikjer se nismo norčevali iz nesreče, prav tako nismo podajali nobenih vrednostnih sodb o Robertu Kranjcu in njegovem početju, le opozorili smo, da vožnja pod vplivom alkohola ni varna.

V nasprotju z vami sem prepričan, da Robert Kranjec je javna oseba, saj je kot znan športnik vzor številnim mladim, prav tako pa je kot izdelovalec dresov član slovenske skakalne reprezentance in kot strokovnjak redni gost v številnih športnih in razvedrilnih programih. Zaradi zgoraj zapisanega sem prepričan, da v tokratnem primeru opravičilo ni potrebno, saj je šlo za satirično objavo/skeč, ki je bil narejen znotraj meja "dobrega okusa" in profesionalnih standardov.

Z odgovoroma se tudi sam kot odgovorni urednik strinjam.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Varuhinja sem si ogledala skeč. Ker ste že sami omenili nov Etični in poklicni kodeks RTV Slovenija, navajam iz njega točko 4.4.15., ki govori o satiri, parodiji, glosi in kozeriji: »Skupna značilnost teh žanrov sta osebni pristop in duhovitost: satira resnično življenje prikazuje na oster in zbadljiv način, glosa šaljivo in hudomušno obravnava aktualne pojave, kozerija je živahno in duhovito pisanje o družbeni stvarnosti, parodija pa porogljivo posnemanje ali oponašanje drugih del. Njihov namen je kritika družbenih pojavov. V informativne programske vsebine jih je dovoljeno vključevati le, če so posebej označene, da jih ni mogoče razumeti kot del resničnosti, in če lahko takšen prikaz spodbudi oz. sproži resno družbeno obravnavo družbenih tem, predvsem družbeno nesprejemljivih ravnanj. V teh žanrih so dovoljeni različni prijemi, tudi cinizem, posmehljivost, ironija in provokacija, prepovedane pa so žaljivke in vulgarnosti, prav tako se je pri kritiki ravnanj prepovedano posmehovati osebnim značilnostim posameznikov ali njihovim okoliščinam, ki jih štiti ustava (narodnost, rasa, spol, jezik, vera, prepričanje, položaj, invalidnost, posebne potrebe ...).«

Skeč v oddaji Kaj dogaja? je sicer pretirano poudaril akterja prometne nesreče. Res je, da so o dogodku z imenom in priimkom nekdanjega smučarskega skakalca in sedaj sodelavca slovenske skakalne reprezentance v dneh pred oddajo poročali vsi slovenski mediji. Kljub temu **menim, da bi na posledice pitja alkohola v prometu in na nezdržljivost alkohola in sodelovanja v prometu na kakršen koli način – v avtomobilu, na kolesu, skiroju ali peš – lahko opozorili z manj izpostavljenim ali nekoliko bolj prefinjeno omenjenim glavnim akterjem. Da bi se imenu in priimku ali drugačni označitvi glavnega akterja povsem izognili, pa ni potrebe, ker nekdanji smučarski skakalec in sedanji sodelavec skakalne reprezentance je javna oseba. V povezavi z alkoholom, zdravim življenjskim slogom in vrednotami športa morajo biti vsi, ki delujejo na področju športa, pripravljeni na še večjo javno izpostavljenost kot nekatere druge javne osebe, ker so prav te vrednote bistvena sestavina športa. Te so poleg športnih dosežkov tudi tiste, ki opredeljujejo javni pomen športa.**

Uvrstitev skeča s takšno vsebino v satirično oddajo zato ocenjujem kot primerno, celo kot primer opravljanja javne službe. Ob že izraženi pripombi, da bi lahko problematično obnašanje športnika predstavili z manj izpostavljeno osebo in bolj poudarjenim dogajanjem, pa menim, da Etični in poklicni kodeks s skečem ni bil kršen. Skeč se ni posmehoval osebnostnim značilnostim posameznika, temveč samo neprimernemu dejanju. To pa je v satirični oddaji dovoljeno.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Neenaka razumljivost komentatorjev prenosa kolesarske dirke Valonska puščica, 22. 4.

»Povsem dobronamerno pošiljam naslednjo pripombo. Komentator prenosa kolesarske dirke Valonska puščica, dne 22. 4. 2026, je bil Tomaž Kovšča, ki govori tekoče in razumljivo. Poleg njega komentira tudi Martin Hvastija, ki ima ogromno znanja o kolesarstvu. Vljudno prosim, če mu lahko predlagate, da si posnetek pogleda sam, namreč med komentiranjem se ga mestoma, oziroma kar pogosto prav nič ne razume. To se pri komentatorju Tomažu v celotnem prenosu nikoli ne zgodi. Prednost ogleda tekme na TV SLO s strokovnim komentatorjem poleg športnega novinarja je strokovno bogato vsebinsko podajanje dogodka, žal pa pri Martinu Hvastiji ovira razumevanje povedanega zaradi slabše tehnične kakovosti govora ali pa nedosledne uporabe mikrofona. Gotovo se glede tega nekaj da storiti, saj zaradi te motnje kolesarske dirke marsikdo gleda raje na Eurosportu. Poskusite do kolesarskega prenosa dirke Liège-Bastogne-Liège kaj narediti, predvsem pa do prenosa Gira, Toura...« (B. C.)

Urednik Uredništva športnih oddaj in prenosov na TV Slovenija **Tomaž Hudomalj**

Hvala gledalcu za opozorilo. S strokovnim komentatorjem Martinom Hvastjo se bomo pogovorili.

ODGOVOR VARUHINJE

Tudi z moje strani hvala za pripombo in tudi za to, da cenite znanje strokovnega komentatorja. Na javni televiziji mora to znanje seveda priti v primerni in razumljivi obliki do gledalcev in kot ste zaznali že sami, pri govoru to ni samoumevno. Zato so poklicni voditelji in komentatorji deležni temeljitega šolanja glasu (ki lahko traja tudi leto dni). Strokovni komentatorji takšnega šolanja niso deležni, je pa urednik obljubil, da bo poskušal razumljivost govora strokovnega komentatorja izboljšati.

V. SPLOŠNO

»Nobenega velikonočnega programa. Same ponovitve.«

»Sramota za našo nacionalno televizijo. Nobenega velikonočnega programa. Same ponovitve. Zakaj sploh imate SLO 2, če je tam samo Videotrak, pa ponovitve na ponovitve. Še sreča, da imamo hrvaške kanale, da vsaj vemo, da so prazniki. Samo šport gledamo, žal drugo ni /.../ ...« (K. R.)

ODGOVOR VARUHINJE

TV Slovenija je ob velikonočnih praznikih predvajala kar veliko velikonočnega programa, večino na TV SLO 1, kjer so zaradi tega odpadle nekatere druge redne oddaje (npr. Debate z

Bergantom), nekaj pa tudi na TV SLO 2. Drugi program je večinoma namenjen športu, praznični program je bil večinoma na prvem programu, kar je tudi primerno.

Napoved velikonočnega programa je tu:

[Velikonočni prazniki na programih RTV Slovenija - RTV SLO.](#)

»Moteče katoliške vsebine« ob velikonočnih praznikih

Gledalka in gledalec sta se odzvala na »preveč« verskih vsebin ob velikonočnih praznikih na TV Slovenija:

»Pred nami je katoliški praznik in spet se dogaja, da se na TV Slovenija vse odvija okrog tega. Res je, ateistka sem in plačujem obvezni RTV-prispevek. Zadnje božične praznike se je z božičnimi prispevki in vsebinami pretiravalo kot še nikoli, to se dogaja tudi ob trenutnih velikonočnih praznikih. Kolikor vem, je po Ustavi Republike Slovenije cerkev ločena od države. RTV je javna ustanova, zato predlagam, da ustanovite še SLO 4, ki naj bo namenjena verskim vsebinam.« (B. R.)

»V zadnjem času opažam izrazit porast katoliških vsebin na 1. programu, ki za večino gledalcev predstavljajo žalitev zdravega razuma in so /.../ izredno moteče za številne gledalce (veliko večino naročnikov). Prosim, da tovrstne vsebine preselite na druge kanale (npr. socialna omrežja in 3. program), ki bolje ustrezajo profilu in potrebam povprečnega katoliško verujočega /.../. Hkrati pa z njimi prenehate motiti pretežni del gledalcev, ki niso zainteresirani za tovrstno indoktrinacijo.« (T. Z.)

Pomočnik direktorice TV Slovenija za programske zadeve Rok Smolej

Gledalcema se zahvaljujemo za pripombe, gotovo so pomembne in koristne prav v trenutku, ko bomo začeli pripravljati programska izhodišča za prihodnje leto.

Kot razumemo pritožbe, gredo predvsem v smeri, da je na TV SLO preveč katoliških vsebin, ne na splošno verskih. Prav v tem smislu smo z letom 2024 dosegli prelom, kot spodaj pojasnjuje odgovorni urednik KUP, smo tedaj sploh prvič začeli tudi s prenosom osrednje molitve ob ramazanskem bajramu.

V splošnem pa velja, da v zvezi z verskimi vsebinami sledimo veljavno sprejetemu programsko-produkcijskemu načrtu in da v letošnjem letu nismo predvajali več katoliških vsebin kot v preteklih letih, lani jih je bilo zaradi smrti papeža v velikonočnem obdobju več.

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija Andraž Pöschl

RTV SLO po zakonski dolžnosti posebno pozornost posveča tudi položaju in delovanju registriranih verskih skupnosti. V Uredništvu verskih oddaj TV Slovenija tako pripravljamo več oddaj, v katerih predstavljamo druge veroizpovedi. V zadnjih treh letih smo temu namenili še več pozornosti. Od leta 2024 tako vsako leto neposredno prenašamo osrednjo molitev ob ramazanskem bajramu iz Muslimanskega kulturnega centra Ljubljana, prav tako pa posebno pozornost posvečamo tudi pomembnejšim liturgijam, bogoslužjem drugih veroizpovedi (pravoslavne, evangeličanske).

V letu 2026 smo v uredništvu načrtali tudi produkcijo nove oddaje Doživetje praznika. Namenjena je najširši javnosti, z nizanjem posameznih delov, v katerih ob različnih prazničnih priložnostih s pripravljanim hrano in obrednimi tradicijami predstavljamo kulturo praznovanja različnih verskih skupnosti, pa želimo v našem prostoru doseči tudi medkulturni dialog, medsebojno razumevanje. Resda smo serijo oddaj začeli s katoliškim praznovanjem velike noči, vendar sledijo oddaje, ki nam bodo približale tudi praznične specifičnosti drugih verskih skupnosti. Naslednja oddaja (na sporedu 27. 5.) bo Doživetje praznika: Okusi kurban bajrama z **muslimani**, v tem letu pa bomo predstavili še **budistične, hindujske, pravoslavne in evangeličanske** praznične tradicije.

V letošnjem velikonočnem času smo gledalcem ponudili tudi vklop v Škofjeloški pasijon, pri katerem v Kulturnem in umetniškem programu TV Slovenija vidimo širši kulturno-zgodovinski pomen; letos je bil ob enem izveden prvič, odkar je vpisan na seznam Unescove svetovne kulturne dediščine.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Pomočnik direktorice Televizije Slovenija za programske zadeve in odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa sta podrobno opisala vsebine verskega programa na TV Slovenija in poudarila, da se ta poleg katoliškim praznikom posveča tudi praznikom drugih veroizpovedi.

Varuhinja dodajam še nekaj pojasnil. Res je, da Ustava RS v 7. členu določa, da so država in verske skupnosti ločene, kar zagotavlja sekularnost države. Obenem pa določa tudi, da so verske skupnosti enakopravne in svobodne pri svojem delovanju, kar preprečuje zlivanje cerkvenih in državnih struktur ter zahteva nevtralnost države do vseh verskih skupnosti. Ustava torej določa, da država ne sme opravljati konfesionalne dejavnosti in da cerkev ni del države, določa pa tudi svobodo veroizpovedi in svobodo vesti ter nevtralnost in strpnost države do vseh ver in verskih skupnosti.

Podrobnejšo razlago o ločitvi države in verskih skupnosti je sprejelo tudi *Ustavno sodišče RS* v odločbi o ustavnopravni skladnosti *Zakona o verski svobodi (ZVS)*, ki je med drugim zapisalo, da ločitev temelji na vzajemnem sodelovanju pri opravljanju splošno koristne dejavnosti, ki je v dobro celotne družbe.

Verske vsebine na TV Slovenija (in na Radiu Slovenija ter MMC-ju) pa podrobneje določa Zakon o RTV Slovenija, ki med nalogami javne službe RTV Slovenija v 4. členu med drugim izrecno navaja: »posebno pozornost posveča položaju in delovanju registriranih verskih skupnosti«.

Podrobneje pišejo o tem tudi leta 2024 sprejeti Programski standardi RTV Slovenija, ki v točki 4 navajajo, da RTV Slovenija: »posebno pozornost namenja registriranim verskim skupnostim, ljudem z invalidnostmi in drugim ranljivim družbenim skupinam.« To TV Slovenija izvaja tudi z neposrednimi prenosi katoliških in evangeličanskih bogoslužij, ki so namenjeni zlasti najranjivejšim posameznikom: bolnim, invalidom, onemoglim, starim, osamljenim in drugim osebam, ki se iz različnih razlogov ne morejo osebno udeležiti bogoslužja v živo in jim predstavlja spremljanje bogoslužja po televiziji izjemno dragoceno možnost.

Tudi v drugih evropskih državah javne televizije in radijski programi namenjajo delček svojega programskega časa verskim vsebinam. Podrobneje sem o tem pisala v [Letnem poročilu varuhinje 2025](#) na str. 61. Tam sem povzela [Primerjalni pregled verskih programov na javnih RTV](#), ki ga je leta 2017 pripravila strokovna skupina Državnega zbora RS.

Menim torej, da TV Slovenija pripravlja in objavlja verske vsebine skladno z Ustavo RS, Zakonom o RTV Slovenija in Programskimi standardi RTV Slovenija. Obseg je natančneje določen v [Programsko-produkcijskem načrtu za leto 2026](#). Iz dokumenta je tudi razvidno, da predstavljajo verske vsebine izjemno majhen delež programa TV Slovenija. Seveda je ta zgoščen ob verskih praznikih in ob posebnih priložnostih.

Gledalec T. Z. se je odzval:

»Najlepša hvala za vaše odgovore. Zapisano se zdi smiselno /.../.«

»Zakaj predvaja TV Slovenija 10. 4. popolnoma enak program na TV SLO 2 in TV SLO 3?«

Varuhinjo je poklicala gledalka **N. N.** in vprašala, zakaj predvaja TV Slovenija 10. aprila popolnoma enak program na dveh programih (prenos iz Državnega zbora na TV SLO 2 in TV SLO 3), zakaj ni na enem česa drugega, vsaj ponovitev.

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Polona Fijavž

Programsko in uredniško smo presodili, da gre pri ustanovni seji DZ za velik interes javnosti - in nismo se zmotili: podatki o gledanosti prenosa in spremljevalnega programa na TV SLO 2 kažejo, da smo se odločili prav, saj gre za daleč najbolj gledano vsebino tistega dne na TV SLO 2.

Ker smo vedeli, da je interes gledalcev velik, smo jim na TV SLO 2 ponudili ne le prenos, ampak tudi komentar, izjave v živo in kontekst dogajanja v DZ. Na TV SLO 3 smo prenos seje DZ obvezani predvajati po zakonu.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

RTV Slovenija mora po 3. členu Zakona o RTV Slovenija zagotavljati poseben nacionalni televizijski program, namenjen neposrednim prenosom sej Državnega zbora Republike Slovenije in njegovih delovnih teles. Temu je namenjen program TV SLO 3. Uredništvo pa je presodilo, da je ustanovna seja novega sklica parlamenta tako pomembna za javnost, da so ob njej pripravili posebno oddajo in jo predvajali na TV SLO 2. Ta je sicer namenjen predvsem športnim prenosom, ko jih ni, pa lahko odstopi svoj prostor tudi drugim vsebinam.

Menim, da je bila ta odločitev primerna, saj Zakon o RTV Slovenija v naslednji, 4. točki, med nalogami javne službe na prvem mestu navaja, da RTV Slovenija »zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje, s katerimi celovito obvešča o političnem dogajanju doma in v zamejstvu /.../«.

Mnenje: O prenosih sej na TV SLO 3, označevanju ponovitev, trajanju podnapisov

»Na tretjem programu ni prenosov. Zdaj ni ničesar. To je sramota. Da bi vsaj kakšne ponovitve predvajali. Glede ponovitev predlagam, da označite, za katero ponovitev gre – ali je 1., 2., 3. ali 4. Podnapisi so premalo časa na zaslonu.« (J. M.)

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Pohvala oddaji Med štirimi stenami, 13. 4

»Navdušena poslušam intervju s temnopolto igralko, žal sem prve minute zamudila, zato ne vem imena (op. a.: [Med štirimi stenami, 13. 4.](#)). Zelo zelo dober intervju, ki bi ga morali večkrat poslati v eter. Sploh bi ga morali poslušati mladi celo pri pouku (nekaterih predmetov). Torej pohvalim. Rada bi pohvalila radijska programa SLO 1 in SLO 3/Ars! Vedno je kaj zame. Hvala jim. Srečno!« (B. P.)

II. VAL 202

»Necelovito in zavajajoče poročanje« v oddaji Tečajnica, 17. 4.

Poslušalec I. K. se je odzval na poročanje v oddaji [Tečajnica: O pokojnini moramo razmišljati že ob prvi plači, 17. aprila,](#) premalo celovito poročanje pa je očitil tudi drugim oddajam o finančni pismenosti [Tečajnica](#):

»Pritožba na necelovito in zavajajoče poročanje v oddajah o finančni pismenosti. Konkretno v oddaji O pokojnini moramo razmišljati že ob prvi plači. Se pa pripomba nanaša kar na vse na radiu predvajane oddaje in so še sedaj dosegljive v podkastu. Z izjemo zadnje, ki je bila korektna. Najprej pozdravljam, da se pripravljajo oddaje, ki povečujejo finančno pismenost. Vendar morajo biti zasnovane tako, da poslušalci ali gledalci dobijo popolne informacije. Tako o tveganju, ki ga nakup obveznic, delnic ali vlaganje v razne sklade nosi, kot tudi objektivni prikaz, da vlaganje, predvsem prek skladov, nosi kar občutne stroške, ki pomembno znižujejo donose. Ter seveda, da bi bilo nujno vse opozoriti, da inflacija pomeni, da bodo za privarčevani denar morda zmogli kupiti približno enako kot bi ob vlaganju.

Najprej ravno o tem izjemnem zavajanju v oddaji Tečajnica, ki je bila predvajana na Valu 202 17. 4. 2026. V njej je Andreja Krhlikar Roš, sicer direktorica marketinga in trženja zavarovanj na Prvi zavarovalnici nagovarjala, da naj bi ljudje začeli vlagati v pokojninske sklade že pri prvi plači. Pa pustimo ob strani, ker je tudi ona, da imajo praviloma zaposleni na začetku dela tako nizke plače (ali plačilo prek SP-jev), da varčevanje ob običajno višjih stroških mladih praktično ni mogoče. Posebno ne takšno, ko moraš vplačevati določene zneske, tudi če ostaneš brez denarja

ali pa imaš kakšen večji izdatek (nakup avta ali celo stanovanja). Ne, zmotil me je zavajajoč prikaz oziroma izračun o vrednosti privarčevanih zneskov. Konkretno, da nam mesečni vložek 80 evrov prinese v 40 letih 128.000 evrov. Izračun sam je zaradi obrestno obrestnega izračuna točen. Pri tem pa niti ne omeni vpliva inflacije, ki je sopotnica obresti. Oziroma njihovo višino celo v veliki meri določa. Ker se za evro ne more dobiti 40-letne inflacije, navajam podatek za dolar oziroma inflacijo v ZDA. Cene so se povečale za od 200 do 220 %, tako da je bila povprečna inflacija 2,8 %. Za evro velja, da so se cene od 1999 oz. 2002 do 2026 povečale za od 70 do 85 % in je bila povprečna inflacija okoli 2 %. Izračunana obrestna mera, ki prinese omenjeni donos 128.000 €, uporabljena ob obrestno obrestnem računu, je sicer 5,3 % letno. Kar se sliši super. Ne vemo pa, ker tega pojasnila avtorica ni podala, kako je prišla do tako zelo visokih za izračun uporabljenih donosov. Posebno še, če upoštevamo, da je bila Prva pokojninska družba (ta je tudi zdaj upravljavec pokojninskih skladov), ustanoviteljica sedanje Prva Osebne zavarovalnice, ustanovljena šele 2000, po uvedbi pokojninske reforme, ko je država začela spodbujati dodatno pokojninsko zavarovanje (drugi pokojninski steber). Iz povedanega izhaja domneva, da naj bi oseba začela varčevati v »dinamičnem skladu«, kjer predstavljajo delnice 80 %, nadaljevala v »uravnoveženem skladu« s 40-odstotnim deležem delnic ter končala z varčevanjem v »zajamčenem skladu«, kjer je delež delnic le še 5 %. Na spletni strani <https://www.prva.si/pokojninsko-zavarovanje/dodatno-pokojninsko-zavarovanje/> se najde prikaz možnosti, če bi začeli varčevati pri 18 letih v dinamičnem skladu s ciljnim donosom 6 %, nadaljevali po 50. letu v »uravnoveženem skladu« s ciljno donosnostjo 5 % ter po 63. letu v »zajamčenem skladu« s ciljno donosnostjo 3 %. Če te podatke primerjamo z izračunanim letnim donosom 5,3 %, se zdi možno, da je uporabila za izračun kar ciljne (neto) donosnosti skladov. Koliko pa bi bile dejanske donosnosti za vsako od treh vrst skladov, ne vemo, težko pa tudi ocenimo, toliko bi bil. Indeks Dow Jones je imel v zadnjih 40 letih letni donos brez upoštevanja dividend od 6,5 do 7 % (uporabljam podatke ChatGPT), torej so ciljni donosi načeloma dosegljivi, vendar pa se ve, da cene delnic pač nihajo. Da je pri donosu zelo pomembno, kdaj vstopiš in kdaj izstopiš. Veliko ljudi je ostalo brez zelo veliko denarja, tudi v skladih ob polomu »pika dot« delnic leta 2000 (indeksi (npr. NASDAQ Composite) so izgubili tudi 75 %) in ob krizi, povzročeni s propadom Lehman Brothers leta 2008 (globalna finančna kriza (2008–2009)), kjer so delniški trgi padli ~50 %). Se mi pa zdi zelo verjetno, da je donos pri zajamčenih skladih, kjer je možnost višjih donosov z delnicami omejena na 5 % in so donosi prvovrstnih državnih obveznic do nedavnega pod 2 %, relativno visok. Torej navajati, da naj bi se dobilo ob vplačilih po 80 evrov mesečno po 40 letih 128.000 evrov, brez pojasnitve izračuna in poudarjene omembe možnih rizikov in opozorila, da je realni donos ob upoštevanju inflacije bistveno nižji, je nepopolno in celo zavajajoče poročanje. Posebno, če nam skuša svoje storitve – upravljanje skladov - prodati direktorica marketinga in trženja zavarovanj tipične novodobne finančne industrije. Pri čisto vseh oddajah, razen zadnji, pa se ni omenjalo vseh stroškov, ki jih plačujemo za storitve predstavnikom finančne industrije. Vsi javni uslužbenci in veliko zaposlenih, ki so vključeni v varčevanja v okviru drugega pokojninskega stebra, si to lahko ogledajo. Ti stroški občutno zmanjšujejo donose in ob inflaciji pogosto onemogočajo ohranjanje realne vrednosti. Navajam svoj konkretni primer obračuna pri enem od upravljavcev skladov. Ker ga imam pri roki, je za

leto 2024. Za vložek 659,63 € od 2023 in dodatnih 262 evrov vplačil v 2024 (torej skupaj 921,88 €), sem dobil 30,93 € (okoli 3,9 % donos), vendar si je upravljavec zaračunal 9,32 evra za storitev upravljanja sklada. Tako se je moj donos znižal na 21,61 evra in donos na le 2,7 %. Inflacija je bila pa 2,0 %. Nič od tega v oddajah niste izvedeli. Še večja drama pa nastopi, ko želiš to dobiti izplačano. Sam sem se za to odločil glede na sorazmerno mali znesek in starost. Od ponujenega zneska odkupa 951,67 evra so mi najprej odšteli davek od prometa zavarovalnih poslov 80,90 evra (8,5 %) in potem, ker pač ni preteklo 15 let od začetka varčevanja, akontacijo davka v višini 25 % ali kar 237,92 evra. Tako mi je bilo na koncu nakazano na račun 632,85 evra, kar seveda porine varčevanje pod odstotke inflacije. /.../

V nobeni od prvih šestih oddaj se ni o stroških vodenja skladov, računov, prenosov vrednostih papirjev, stroških ob prekinitvah ali pa varčevanju v naložbenem zlatu veliko oziroma konkretno govorilo. Pa bi se moralo! Vse kritike pa se ne nanašajo na zadnjo epizodo »Odboj na borzah, kaj sledi«, kjer je finančni novinar MMC Tomaž Okorn korektno pojasnil trenutno stanje na borzah in tudi, da so napovedi gibanj povsem nepredvidljive. Torej, da so tveganja občutna. Za vse, ki verjamejo v velike donose, pa je zanimiv podatek, ki ga je povedal, da je slovenski borzni indeks šele sedaj, po polnih 18 letih, presegel tedanje vrednosti.

Slednje opozarja tudi na to, da so priložnost »reklamirati« svoje, običajno dobro plačane in od uspeha neodvisne finančne storitve, podajali kar komercialisti »finančne industrije« (Primož Cencelj, vodja upravljanja na Modri zavarovalnici; Blaž Bračič, družba NLB skladi; Luka Gubo, direktor borzno-posredniške družbe Jonatan Mars; Ana Vujasinovič, Triglav Investments; Marja Milič, ustvarjalka finančnega podkasta Money-How in Blaž Hribar, Pokojninska družba A). Tako bi bilo morda celo nujno, da se oddaje označi kot reklamna oziroma sponzorirana. /.../«

Odgovorni urednik Vala 202 Boštjan Reberšak

Pošiljam odgovor **urednika dnevno aktualnega programa Roka Kužela**, s katerim se popolnoma strinjam.

»Poslušalcu se želimo najprej zahvaliti za obsežen odziv na serijo oddaj Tečajnica, ki smo jih na Valu 202 objavili spomladi 2026. Kot ugotavlja že poslušalec sam, želimo na Valu 202 s tovrstnimi oddajami dvigniti finančno pismenost ter spodbuditi k razmisleku o tem, na kakšen način je mogoče privarčevani denar oplemenititi.

Avtor in sogovorniki so v oddajah ustrezno in večkrat izpostavljali tudi stroške, ki so povezani z različnimi oblikami investiranja oziroma varčevanja;

- V oddaji o obveznicah je sogovornik navedel vpliv inflacije, predstavil okoliščine, v katerih lahko naložba v ta finančni instrument predstavlja tveganje, predstavil strošek vodenja investicijskega računa in opozoril tudi na situacije, v katerih vlagatelji plačajo davek na kapitalski dobiček.
- V oddaji o delnicah je sogovornik izrecno opozoril na tveganja, ki jih tak način investiranja predstavlja, ter to apliciral tudi na finančno krizo leta 2008, v kateri so mnogi izgubili vse prihranke.
- V oddaji o vzajemnih skladih je sogovornica izrecno izpostavila davčni učinek ob izplačilu, opozorila na različne davčne stopnje pri različnih ročnostih, prav tako je opozorila tudi na

(negativna) nihanja ter izpostavila primere, ko se to pričakovano in bolj izrazito pokaže. Navedla je tudi strošek upravljaljske provizije.

- V oddaji o ETF-ih je sogovornica izredno navedla stroške, ki jih vlagatelji lahko pričakujejo ob vstopu na ta trg in jih tudi nazorno ponazorila v odstotkovnem razponu. Posebej je izpostavila tudi nihanja ETF-ov glede na globalne razmere in v odstotkih ponazorila, kako velika odstopanja se lahko zgodijo.
- V oddaji o vlaganju v plemenite kovine oziroma zlatu je sogovornik to kovino označil kot v času zaostrenih geopolitičnih razmer relativno tvegano naložbo in to ponazoril s konkretnim podatkom o izgubah, ki so se zgodile prav tisti čas. Na primeru investiranja v plemenite kovine je bil izrecno izpostavljen tudi davčni vidik take naložbe.
- V oddaji o pokojninskem varčevanju je sogovornica opozorila na časovno obdobje, v katerem je vlagatelj podvržen kapitalski obdavčitvi, posebej je izpostavila primere, ko je izplačevanje take oblike varčevanja predmet obdavčitve.

Serija Tečajnica je zasnovana kot smiselna celota, v kateri se lahko poslušalec seznanil z različnimi možnostmi varčevanja oziroma investiranja, pri čemer izrazito tveganih naložb oziroma naložb, ki niso predmet nadzora uradnih institucij, nismo izpostavljali. Z navedbo poslušalca, da se v nobeni od šestih oddaj ni konkretno govorilo o stroških in tveganjih, se ne moremo strinjati.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Varuhinja sem poslušala oddajo Tečajnica, ki je bila na sporedu 17. 4. 2026. Ker ste v nadaljevanju navedli očitke, da večina oddaj Tečajnica ni vključevala navedb o tveganjih, ki jih nosijo vlaganja, o stroških pri skladih in drugih oblikah varčevanja ter o realnih donosih, če od donosov odštejemo inflacijo, sem preverila tudi oddaje, ki so bile na sporedu od 13. 3. dalje. Skladno s pravilnikom o delovanju varuhinje sicer obravnavam samo odzive na vsebine, objavljene v 30 dneh pred oddajo odziva, tokrat sem zaradi celovitosti in verodostojnosti obravnave vključila še tri oddaje, ki so bile objavljene pred tem datumom, 13. 3., 20. 3. in 27. 3. **Ne drži vaša navedba, da v nobeni od prvih šestih oddaj Tečajnica novinar in sogovornik nista opozorila na tveganja, povezana s posamezno obliko varčevanja ali naložbe, in na stroške, povezane s temi naložbami ali varčevanji. V oddaji 20. 3. so bila razmeroma dobro pojasnjena tveganja vlaganja v delnice, ne pa tudi s tem povezani stroški, v oddaji 27. 3. so bili razmeroma dobro predstavljeni stroški vlaganja v vzajemne sklade, v oddaji 10. 4. so bila predstavljena vsa tveganja in negativni vidiki vlaganja ohranjanja premoženja v zlatu. V ostalih oddajah pa so opozorila o tveganjih in predvsem podatki o stroških, povezani z nakupom, prodajo in lastništvom, res večinoma manjkali. Zato bom uredništvu priporočila, da v prihodnje nameni temu delu več pozornosti.**

Ker gre za niz oddaj, od katerih je vsaka predstavila drugo obliko varčevanja ali vlaganja, jim nikakor ne moremo očitati, da so reklamirale eno obliko storitve, še manj konkretne produkte ali storitve.

Ob tem pa varuhinja poudarjam, da je oddaja Tečajnica na javnem radiu zelo pomembna in v javnem interesu, saj zaradi inflacije denar državljanov vsak dan izgublja vrednost in je zato

dobrodošlo, da ga znajo čim bolj naložiti za prihodnost. Dejstvo je tudi, da je na trgu zelo veliko ponudnikov številnih oblik plemenitenja denarja oziroma ohranjanja njegove vrednosti, zato so oddaje, ki predstavljajo dobre in slabe strani posameznih storitev, koristne. **Informiranje o vprašanih varstva potrošnikov je zapisano tudi kot javna služba v 4. členu Zakona o RTV Slovenija.**

Pomembno pa je, da so te oddaje res zelo celovite in nepristranske. Navedeni niz oddaj ponuja dober vpogled v posamezne oblike varčevanja ali vlaganja in primerjavo med njimi, ne ponuja pa zelo natančnih informacij o vseh stroških in davkih, povezanih s posamezno obliko vlaganja oziroma o realnem ohranjanju vrednosti denarja v posamezni obliki.

Zato uredništvu priporočam, da v prihodnjih oddajah še bolj dosledno predstavi vse stroške in tveganja, povezana s posamezno obliko vlaganja ali varčevanja.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Pritožba zaradi objave antisemitske ikonografije

»Na vas se obračam zaradi naslednjega članka, objavljenega na portalu RTV Slovenija: [Iranska veleposlaništva z neusmiljenim humorjem nad Trumpa in ZDA](#).

V članku je uporabljena naslovna fotografija (posnetek zaslona animacije) s pripisom: "Izjemno priljubljeni so postali kratki filmčki z liki iz legokock, ki se rogajo iz ZDA in Izraela. Foto: YouTube" Težava, na katero opozarjam, ni v poročanju o iranski propagandni "satiri", temveč v nekritični reprodukciji izrazito problematične vizualne ikonografije, ki po svoji vsebini presega politično satiro in predstavlja klasičen antisemitski motiv.

Na sliki (to si lahko ogledate tudi v priloženi datoteki) sta upodobljena lika, ki očitno predstavljata ameriškega predsednika in izraelskega premiera, ob njima pa dva demonska lika. Eden izmed demonov ima na čelu Davidovo zvezdo kot edini identifikacijski znak. Ta element je bistven:

- Davidova zvezda je primarno verski in etnični simbol judovstva, ne politični simbol države Izrael.
- Lik nima nobenih državnih simbolov Izraela (zastava, politični voditelj, vojaška ikonografija, zemljevid ipd.).
- Uporaba verskega simbola v demonski podobi ustvarja sporočilo, da je judovstvo kot takšno demonska sila v ozadju oblasti.

To je zgodovinsko prepoznaven antisemitski motiv, ki se pojavlja v propagandi že stoletja in je tudi v sodobnih definicijah antisemitizma (npr. IHRA) prepoznan kot problematičen primer demonizacije Judov kot verske, etnične ali rasne skupine.

V tem kontekstu pripis pod sliko (»...rogajo iz ZDA in Izraela«) dodatno zavaja, saj bralcu sugerira, da demon predstavlja državo Izrael, medtem ko vizualna simbolika jasno cilja na judovski verski simbol.

Menim, da javni medij takšne podobe ne bi smel reproducirati brez jasnega kritičnega konteksta ali pojasnila, kaj takšna ikonografija pomeni, saj s tem nehote normalizira antisemitsko vizualno propagando.

Zato vas prosim za pojasnilo:

1. Ali se uredništvo zaveda narave te ikonografije?
2. Ali se vam zdi takšna uporaba vizualnega gradiva brez kontekstualizacije skladna s programskimi in etičnimi standardi RTV Slovenija?
3. Ali boste v prihodnje pri uporabi podobnih vsebin zagotovili ustrezno uredniško presojo in kontekstualizacijo?

Dodatno vprašanje glede avtorskih pravic

Ob tem opozarjam še na pripis pod fotografijo: »Foto: YouTube«.

YouTube ni avtor vsebine, temveč platforma. Posnetek zaslona videa praviloma ne pomeni, da ima medij pravico do uporabe slike brez navedbe dejanskega avtorja ali brez preverjanja pravic uporabe. Zato prosim tudi za pojasnilo, ali je bila glede tega preverjena skladnost s pravili avtorskega prava.« (K. Č.)

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

V članku so predstavljena dejstva, ki so v trenutku objave (o tem so poročali vsi svetovni mediji) bila informativne narave. Kontekst uporabe fotografij je jasen in nedvoumen, zato zavračamo očitek, da »javni medij takšne podobe ne bi smel reproducirati brez jasnega kritičnega konteksta ali pojasnila, kaj takšna ikonografija pomeni, saj s tem nehote normalizira antisemitsko vizualno propagando«.

Fotomaterial je odrazil del dejstev, ki so bila navedena v članku, in so, kot je jasno poudarjeno v prispevku, ponazoritev politične satire, prispevek govori o tem. Na fotografijah v prispevku so različni motivi, na eni izmed njih recimo vojak z raketo v barvah Irana in ameriški vojak, ki beži, enako gre za satiro. Pri podpisu fotografije smo popravili in dodali v podpis, da gre za zajem zaslona.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Odgovorna urednica je pojasnila in popravila avtorstvo posnetka z YouTubea.

Pojasnila je tudi, da je fotografija, nad katero se pritožujete, povezana z besedilom, ki popisuje kratke filmčke z liki iz legokock, na katerih so liki, povezani z ZDA in Izraelom. Pri tem bistvo članka niso vsebine objavljenih fotografij oziroma filmčkov, temveč način širjenja in učinki novih oblik humorja in satire, tudi kot oblike propagande in vplivanja na mnenje ljudi.

V objavljeni fotografiji ne zaznavam elementov sramotitve verskih simbolov ali razpihovanja verskega sovraštva, niti kot napad na celotno versko skupnost.

Očitki na intervju s palestinsko raziskovalko na Univerzi v Antwerpnu, 28. 4.: »Članek ne prispeva k celovitemu obveščanju«

Vlagamo formalno pritožbo zaradi [članka](#) novinarja Borisa Vaseva, objavljenega na portalu Multimedijskega centra RTV Slovenija 28. aprila 2026, v katerem so predstavljene izjave raziskovalke Mahe Abdale o Izraelu kot »naseljensko-kolonialnem projektu« in sionizmu kot »rasizmu«

Menimo, da obravnavani prispevek predstavlja resno kršitev temeljnih novinarskih in uredniških standardov javnega medija, zlasti načel uravnoteženosti, nepristranskosti, preverljivosti ter pluralnosti mnenj. Prispevek obravnava izjemno kompleksno zgodovinsko, pravno in politično tematiko na izrazito enostranski način, saj temelji izključno na stališčih ene sogovornice, brez vključitve alternativnih strokovnih pogledov ali kritične distance do predstavljenih trditev. Ob tem dodatno poudarjamo, da članek ne omogoča nobenega soočenja z drugačnimi interpretacijami, temveč ponavlja en sam, izrazito ideološki narativ, kar je v nasprotju z osnovnim poslanstvom javnega medija, ki je dolžan zagotavljati pluralnost pogledov.

Posebej želimo poudariti, da se na takšne vsebine odzivamo tudi zaradi širšega družbenega konteksta. V zadnjih treh letih smo v Sloveniji pričali opaznemu in zaskrbljujočemu porastu antisemitizma, ki se kaže v vse pogostejših verbalnih in tudi drugih napadih na predstavnike judovske skupnosti ter na skupnost kot celoto. V takšnih razmerah mora javni medij delovati posebej odgovorno, saj lahko enostransko in nekritično poročanje, zlasti o tako občutljivih temah, prispeva k normalizaciji stereotipov in s tem posredno krepitvi antisemitizma v javnem prostoru.

Prispevek ne vključuje ključnega zgodovinskega in pravnega konteksta, ki je bistven za razumevanje tematike, kot so Balfourjeva deklaracija, mandat Društva narodov ter Delitveni načrt Združenih narodov za Palestino (1947), ki je predvidel ustanovitev dveh držav. Pomembno je tudi dejstvo, da so arabske države ta načrt zavrnilo in se odločile za vojno — odločitev, ki je bistveno zaznamovala nadaljnji potek dogodkov.

To stališče so arabske države dodatno utrdile s Kartumsko resolucijo, znano po načelu »treh nejev«: brez miru, brez priznanja in brez pogajanj. Zgodovina, ki izpusti takšna ključna dejstva in odločitve akterjev samih, preneha biti celovita zgodovina in postane selektivna naracija.

Prav tako članek prezre širši pravni okvir konflikta, vključno z Resolucijo Varnostnega sveta OZN 242, Resolucijo Varnostnega sveta OZN 338 ter Sporazumi iz Osla.

Popolnoma izpuščena ostaja tudi zgodovinska realnost izgnanstva judovskih skupnosti iz arabskega sveta, kjer je bilo po letu 1948 iz držav, kot so Irak, Egipt, Jemen, Libija, Sirija, Libanon, Maroko, Tunizija in Alžirija, izgnanih ali prisiljenih oditi približno 800.000 Judov. Po Iranski revoluciji se je pritisk nadaljeval tudi v Iranu.

Članek prav tako zanemara kompleksnost izraelske družbe, v kateri danes živi približno dva milijona arabskih državljanov z vsemi državljanskimi pravicami, volilno pravico, politično zastopanostjo in dostopom do pravnega sistema.

Posebej problematična je neprecizna uporaba pojma »genocid«, ki ima jasno pravno definicijo po Konvenciji Združenih narodov o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida (1948), pri

čemer Meddržavno sodišče ni razsodilo, da bi bila država Izrael kot taka »genocidni projekt«. Takšna uporaba terminologije brez pravne podlage predstavlja zavajanje javnosti.

Na akademski ravni so takšne interpretacije v nasprotju z deli zgodovinarjev, ki poudarjajo kompleksnost zgodovinskega razvoja sionizma, arabsko-izraelskega konflikta ter večplastnost begunske problematike.

Menimo, da obravnavani članek ne izpolnjuje funkcije javnega medija, saj ne prispeva k celovitemu obveščanju, temveč ustvarja enodimenzionalno in ideološko interpretacijo.

Ob tem dodatno opozarjamo, da takšno poročanje ni osamljen primer, temveč del ponavljajočega se vzorca izrazito enostranskega prikazovanja Izraela, kar odpira vprašanje sistemskih uredniških standardov in odgovornosti javnega medija, v tem primeru RTV Slovenija.

Na podlagi navedenega predlagamo:

- da Varuhinja gledalčevih pravic opravi celovit pregled obravnavanega prispevka,
- da RTV Slovenija zagotovi dosledno spoštovanje načel pluralnosti in uravnoteženosti,
- ter da se v prihodnje zagotovi vključevanje različnih strokovnih in relevantnih perspektiv.

Obenem pričakujemo, da RTV Slovenija resno preuči ustreznost objave in sprejme ustrezne uredniške ukrepe, vključno z morebitnim umikom ali ustreznim popravkom spornega prispevka, če se ugotovi neskladnost z novinarskimi standardi.

Pričakujemo vaš odziv in pojasnilo o sprejetih ukrepih.« (R. W., član slovenske delegacije IHRA in član Medresorske vladne delovne skupine za spremljanje izvajanja Strategije Republike Slovenije za boj proti antisemitizmu, Liberalna judovska skupnost Slovenije)

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Intervju je pripravljen v skladu z novinarskimi standardi in načeli.

V nadaljevanju pošiljam odgovor novinarja Borisa Vaseva na pritožbo Liberalne judovske skupnosti Slovenije na intervju z raziskovalko Maho Abdala, ki je bil objavljen 28. aprila (<https://www.rtv slo.si/svet/bliznji-vzhod/izrael-je-najbolj-ekspl icitna-manifestacija-zahodnega-kolonialnega-in-imperialnega-nasilja/780231>).

Novinar Boris Vasev

Pritožba intervju večkrat označuje za članek in, kot kaže, vsaj delno temelji na neločevanju novinarskih žanrov. Intervju je namenjen predstavitvi stališč in osebnih izkušenj sogovornice, zato je pričakovano, da temelji na njenih stališčih. "Kritična distanca", ki je po mnenju pritožnikov ni, je pri novinarskem delu seveda na splošno nujna, a iz pritožbe ni razvidno, do katere trditve sogovornice konkretno bi jo bilo potrebno zavzeti. Gre za pogovor o sionizmu kot politični, nacionalistični ideologiji kot temelju Izraela kot naseljenško-kolonialnega projekta in njenih posledicah na življenje v regiji, predvsem na življenje Palestincev kot njenih primarnih žrtev, tudi na življenje sogovornice. Takšna predstavitev in kontekstualizacija sionizma ni marginalna pozicija, ampak široko sprejet pogled ne samo današnjih strokovnjakov, tudi izraelskih zgodovinarjev in (nekdanjih) visokih predstavnikov izraelskih oblasti, ampak tudi samih zgodnjih voditeljev sionističnega gibanja, kot je razvidno tudi iz intervjuja. (<https://www.rtv slo.si/svet/antisemitizem-in-sionizem-imata-isti-cilj-evropo-ocistiti-judov/364703>, <https://www.rtv slo.si/svet/bliznji-vzhod/sionizem-se-je-izkazal-kot-nezdruzljiv>

[s-pravicami-morda-tudi-s-samim-obstojem-palestincev/756817,](https://www.middleeasteye.net/opinion/palestine-and-west-century-betrayal)
[https://www.middleeasteye.net/opinion/palestine-and-west-century-betrayal,](https://www.972mag.com/zionism-colonial-antisemitism-debate/)
[https://www.972mag.com/zionism-colonial-antisemitism-debate/,](https://al-shabaka.org/commentaries/the-continuation-of-zionist-settler-colonialism/)
[https://al-shabaka.org/commentaries/the-continuation-of-zionist-settler-colonialism/,](https://www.aljazeera.com/opinions/2013/11/1/peace-is-war-israeli-settler-colonialism-and-the-palestinians)
<https://www.aljazeera.com/opinions/2013/11/1/peace-is-war-israeli-settler-colonialism-and-the-palestinians>). Da Izrael izvaja "kolonizacijo" palestinskega ozemlja je nenazadnje tudi uradno stališče Republike Slovenije (<https://www.gov.si/novice/2024-02-23-slovenija-pred-meddrzavnim-sodiscem-poudarila-pravico-palestincev-do-samoodlocbe/>).

Očitek o pomanjkanju "pluralnosti pogledov" ni upravičen, saj gre za intervju, namenjen predstavitvi partikularnih pogledov sogovornice, poznavalke področja, ki jo tudi osebno zadeva. Kako bi izgledala "pluralnost pogledov" v pogovoru o feminizmu, antifašizmu, antirasizmu ali boju proti homofobiji? Kako bi zvenela zahteva po "pluralnosti pogledov" v pogovoru z žrtvijo homofobije ali rasizma?

Ne drži tudi, da intervju "ne omogoča nobenega soočenja z drugačnimi interpretacijami", razen v smislu pomanjkanja izražanja naklonjenosti sionistični ideji in praksi. Intervju omenja uradno stališče izraelske vlade, da ima "judovsko ljudstvo izključno in neodtujljivo pravico do vseh delov dežele Izrael" (<https://www.rtvsl.si/svet/bliznji-vzhod/prisegla-nova-izraelska-vlada-ki-trdi-da-imajo-judje-izkljucno-pravico-do-okupiranega-ozemlja/652637>), v skladu s katerim se stopnja pravic določa glede na etnično-versko pripadnost posameznika, prispevek pa tudi poudarja nasprotovanje judovske skupnosti političnemu sionizmu v času njegovega nastanka konec 19. stoletja, torej izpostavlja različne interpretacije sionizma tudi znotraj same judovske skupnosti

([https://en.wikipedia.org/wiki/First_Zionist_Congress,](https://en.wikipedia.org/wiki/First_Zionist_Congress)
<https://www.cbc.ca/radio/ideas/zionism-from-within-part-2-1.2989287>).

Posebej nesprejemljiv je impliciran očitek o spodbujanju oziroma "krepitvi antisemitizma" in "normalizaciji stereotipov". Tako novinar kot sogovornica sta povlekla jasno ločnico med antisemitizmom in nasprotovanjem sionizmu kot nacionalistični ideologiji, sogovornica pa je posebej poudarila resničnost in nevarnost antisemitizma ter opozorila na nevarnost spodkopavanja boja proti tej obliki rasizma. Izrecno je rekla, da "ne smemo spregledati zgodovinskega in današnjega preganjanja Judov v Evropi in drugih delih sveta". Očitek v pritožbi, ki opozarja na domnevno krepitev antisemitizma, tako ravno utrjuje umetno ustvarjeno mešanje sionizma in judovstva, katerega namen je kriminalizacija nasprotovanja sionistični ideji in praksi pod pretvezo skrbi glede antisemitizma.

Zahteva po celoviti zgodovinski genezi tega vprašanja glede na žanr in obseg prispevka ni razumljiva. V drugih prispevkih so bili ti zgodovinski dejavniki večkrat obravnavani, intervju z določenim sogovornikom pa je bolj ali manj omejen na področja, s katerimi se ta sogovornik ukvarja. Redkokatero vprašanje se lahko v enem prispevku, kaj šele intervjuju, predstavi v njegovi celovitosti.

Prav tako ne drži, da intervju "zanemarja kompleksnost izraelske družbe, v kateri danes živi približno dva milijona arabskih državljanov z vsemi državljanskimi pravicami, volilno pravico,

politično zastopanostjo in dostopom do pravnega sistema", kot piše v pritožbi. Sogovornica (ki z vidika Izraela živi na ozemlju Izraela) predstavi svojo izkušnjo z življenjem v delu Jeruzalema, ki ga je Izrael leta 1967 okupiral in si ga je nezakonito priključil in zanj predstavlja del države, kljub temu pa sogovornica kot Palestinka nima izraelskega državljanstva, torej nima vseh državljanskih pravic, kot trdi pritožba. Sogovornica je predstavila težave, ki jih takšna izraelska politika ustvarja zanj in druge Palestince v okupiranem delu Jeruzalema. Izraelska organizacija za zaščito človekovih pravic B'Tselem je leta 2021 (poleg številnih drugih organizacij in strokovnjakov) opozorila na "režim judovske nadvlade", ki ga Izrael izvaja ne samo na zasedenih ozemljih, pač pa na celotnem ozemlju pod njegovim nadzorom (https://www.btselem.org/publications/fulltext/202101_this_is_apartheid).

Uporaba izraza genocid za označevanje dejanj Izraela na okupiranih ozemljih temelji na konsenzu strokovnjakov na področju genocida, tudi izraelskih, številnih priznanih mednarodnih organizacij in neodvisne preiskovalne komisije Sveta za človekove pravice Združenih narodov (<https://www.rtvsl.si/svet/bliznji-vzhod/vojna-v-gazi/preiskovalna-komisija-zn-a-izrael-v-gazi-izvaja-genocid-tuerk-ugotovitev-ni-presenecenje/757706>, <https://www.rtvsl.si/svet/bliznji-vzhod/vojna-v-gazi/mednarodno-zdruzenje-strokovnjakov-za-genocid-sprejelo-resolucijo-izrael-v-gazi-izvaja-genocid/756254>, <https://www.amnesty.si/amnesty-international-izrael-izvaja-genocid-nad-palestinci-v-gazi/>). Ob tem je posebej nerazumljivo, zakaj pritožba navaja, da "takšna uporaba terminologije brez pravne podlage predstavlja zavajanje javnosti", saj je sam predsednik Liberalne judovske skupnosti Slovenije že januarja leta 2024 podpisal izjavo, v kateri piše: "Obsojamo genocid države Izrael nad civilisti in etnično čiščenje Gaze" (<https://www.mladina.si/230193/mini-teater-obsojamo-genocid-drzave-izrael-nad-civilisti-in-etnicno-ciscenje-gaze/>).

Sionizem je vladajoča ideologija države Izrael, ki z ločevanjem ljudi na etnično-verski osnovi (<https://www.hrw.org/news/2024/07/19/world-court-finds-israel-responsible-apartheid>) usodno zaznamuje življenje milijonov v regiji, zato je potrebna in upravičena boljše, tudi ostra kritika, ne zagovor. Prispevek (tako v vprašanih kot odgovorih) se ne omejuje na neutemeljeno sodbo, ampak skuša s konkretnimi primeri (izraelska zakonodaja in politika ter osebne izkušnje sogovornice) pojasniti inherentno diskriminatornost sionizma.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Avtor intervjuja je pojasnil številne podrobnosti, na katere ste opozorili v pritožbi in utemeljeno ovrgel očitke o vsebinskih pomanjkljivostih intervjuja. Glede tega zato dodajam samo še to, da je sogovornica v intervjuju zelo jasno razmejila politiko Izraela, sionizem, judovstvo in antisemitizem.

Glede vaših očitkov, da »obravnavani prispevek predstavlja resno kršitev temeljnih novinarskih in uredniških standardov javnega medija, zlasti načel uravnoteženosti, nepristranskosti, preverljivosti ter pluralnosti mnenj« odgovarjam, da **besedilo ni članek** ali drug novinarski žanr, od katerega pričakujemo uravnoteženost, nepristranskost in pluralnost mnenj, **temveč je jasno**

označeno kot intervju, torej žanr, ki vključuje samo enega sogovornika. To seveda pomeni, da predstavlja samo lastna stališča. Zato intervjuju ne moremo očitati nepluralnosti.

Lahko pa očitamo nepluralnost mediju, če v določenem časovnem obdobju ne zagotovi pluralnosti v več besedilih. Uredništvo za nove medije objavlja o Palestini in Izraelu zelo veliko besedil, največ med njimi je člankov in poročil, ki vključujejo širok nabor mnenj in stališč. **Med intervjuji** na temo zgodovine tega območja, odnosov med Izraelci in Palestinci, razmer na različnih delih Izraela in Palestine, judovstva, semitizma, antisemitizma in drugih vidikov izjemno kompleksnih in težkih razmer na širšem območju Palestine **pa v zadnjih letih res prevladujejo intervjuji s palestinskimi sogovorniki. Zato uredništvu priporočam pregled, ali v daljšem obdobju zagotavlja o tem dovolj pluralnosti in če je ne, da jo razširi z relevantnimi besedili in sogovorniki.**

»Spodrsaljaki« v reportaži iz Caracasa, 16. 4.

»Z več kot tedensko zamudo sem se nocoj lotil branja [reportaže Kaje Sajovic iz Caracasa](#). V nadaljevanju navajam nekaj spodrsaljajev, ki (spet) kažejo na nevednost ali celo malomarnost avtorice ter pomanjkljivo uredniško-lektorsko obdelavo članka.

1. Nedvomno pa so zlati časi države, ki je bila na vrhuncu v 50. letih prejšnjega stoletja kar četrto gospodarstvo sveta (za ZDA, Švico in Novo Zelandijo), minili.

Preprosti bralci si "četrto gospodarstvo sveta" predstavljamo četrto največje gospodarstvo po obsegu, po skupni vrednosti, bruto domačem proizvodu, zato nam Švica, Nova Zelandija in Venezuela nikakor ne gredo ob bok ZDA, četudi le nekaj let po 2. SV. V danem primeru gre seveda za četrto gospodarstvo po BDP na prebivalca ([vir 1](#), [vir 2](#)). Luksemburg ima enega največjih BDP na prebivalca, a je daleč od največjih gospodarstev, Kitajska pa je drugo največje svetovno gospodarstvo, čeprav (še) nima prav bleščečega BDP na prebivalca.

2. ... ali pa s peturnim pohodom iz vznožja.

Je pohod iz vznožja, ali od oziroma z vznožja gore? Se gre v vznožje?

3. ... boste v isti zorni kader zajeli kolonialno vilo ...

Zorni kader? Zorni kot poznam, kader in kadiranje tudi, "zorni kader" pa ni le čista novost, ampak tudi čisti nesmisel.

4. Do leta 1970 je bila Venezuela najbogatejša država v Latinski Ameriki in ena od 20 najbogatejših na svetu.

Spet vprašanje kot pod točko 1: kako najbogatejša, po katerem merilu - absolutnem ali relativnem?

5. Poraba škotskega viskija je bila bojda najvišja na svetu, ...

In še enkrat isto: kakšna poraba, na prebivalca ali skupna? Ni vseeno!

6. CBC je ta fenomen negativne propagande izseljenih Venezuelcev takole ubesedil: ...

Podobno tudi WLRN: ...

Kaj ali kdo sta CBC in WLRN, ostaja avtoričina skrivnost, vsaj za nas, manj bistre in razgledane osebe.

7. ... domačini in mala podjetja niso več mogli plačevati reket, ...

Kaj je v slovenščini reketa (če je drugi sklon reket) oziroma reket, če je zgoraj narobe sklanjan? Je to hrvatizem, srbizem, amerikanizem, ki je šel skozi skrbno lektorsko rešeto?

8. Kava je še eden od trgov, ki se je odprl Venezueli v zadnjem letu, in še bolj po 3. januarju – pred tem zaradi sankcij večinoma niso izvažali, lani se je izvoz venezuelske kave povečal za kar 500 odstotkov.

Še en primer, kako Kaja Sajovic rokohitrsko nametava neke številke in podatke, ne da bi jih res razumela. Zato imajo morda učinek, nimajo pa prav veliko smisla. Res velik uspeh, če se z "večinoma niso izvažali" izvoz v enem letu popeteri.

O množici fotografij brez podpisov (razen /.../ imena avtorice) raje ne bom ...» (B. P.)

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije **Ksenija Tratnik** je posredovala odgovore novinarke Kaje Sajovic.

Novinarka Kaja Sajovic

1. Nedvomno pa so zlati časi države, ki je bila na vrhuncu v 50. letih prejšnjega stoletja kar četrto gospodarstvo sveta (za ZDA, Švico in Novo Zelandijo), minili.

Preprosti bralci si "četrto gospodarstvo sveta" predstavljamo četrto največje gospodarstvo po obsegu, po skupni vrednosti, bruto domačem proizvodu, zato nam Švica, Nova Zelandija in Venezuela nikakor ne gredo ob bok ZDA, četudi le nekaj let po 2. SV. V danem primeru gre seveda za četrto gospodarstvo po BDP na prebivalca ([vir 1](#), [vir 2](#)). Luksemburg ima enega največjih BDP na prebivalca, a je daleč od največjih gospodarstev, Kitajska pa je drugo največje svetovno gospodarstvo, čeprav (še) nima prav bleščečega BDP na prebivalca. /.../

Odgovor se nanaša tudi na naslednja vprašanja:

Reportaže se pišejo v žurnalističnem žargonu, to ni strokovna literatura, kjer se zahteva analiza vseh števil po obdobjih. Članek daje dovolj dober vpogled v zgodovino in vsakodnevno življenje Venezuele in Caracasa, z uporabo javno dostopnih podatkov. Tu ne gre za neko gospodarsko analizo, kjer bi vsak podatek pospremil deep dive v valute, recesije, ampak splošno predstavo, kje je država nekoč bila, ko je veljala za eno gospodarsko najuspešnejših.

4. Do leta 1970 je bila Venezuela najbogatejša država v Latinski Ameriki in ena od 20 najbogatejših na svetu.

Spet vprašanje kot pod točko 1: kako najbogatejša, po katerem merilu - absolutnem ali relativnem?

5. Poraba škotskega viskija je bila bojda najvišja na svetu, ...

In še enkrat isto: kakšna poraba, na prebivalca ali skupna? Ni vseeno!

Pravzaprav je precej vseeno, gre za navajanje zlatih časov in prikaz, kako razkošno in dekadentno so živeli. Reportaže se pišejo v žurnalističnem žargonu, to ni strokovna literatura, kjer se zahteva analiza vseh števil po obdobjih.

6. CBC je ta fenomen negativne propagande izseljenih Venezuelcev takole ubesedil: ...

Podobno tudi WLRN: ...

Kaj ali kdo sta CBC in WLRN, ostaja avtoričina skrivnost, vsaj za nas, manj bistre in razgledane osebe.

Mislím, da se da razbrati, da gre za medije, /.../.

7. ... domačini in mala podjetja niso več mogli plačevati reket, ...

Kaj je v slovenščini reketa (če je drugi sklon reket) oziroma reket, če je zgoraj narobe sklanjan? Je to hrvatizem, srbizem, amerikanizem, ki je šel skozi skrbno lektorsko rešeto?

To je vprašanje za lektorje, sem pa že pred tem popravila v denar za izsiljevanje.

8. Kava je še eden od trgov, ki se je odprl Venezueli v zadnjem letu, in še bolj po 3. januarju – pred tem zaradi sankcij večinoma niso izvažali, lani se je izvoz venezuelske kave povečal za kar 500 odstotkov.

Še en primer, kako Kaja Sajovic rokohitrsko nametava neke številke in podatke, ne da bi jih res razumela. Zato imajo morda učinek, nimajo pa prav veliko smisla. Res velik uspeh, če se z "večinoma niso izvažali" izvoz v enem letu popeteri.

Ne razumem, kaj je težava tu? Da se je popeteril izvoz, je številka, kot je tudi obrazloženo, zakaj se je tako povečalo.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Prebrala sem članek oziroma reportažo in menim, da avtorica nekaterih očitkov ni ovrгла.

Navedba, da je bila Venezuela *»na vrhuncu v 50. letih prejšnjega stoletja kar četrto gospodarstvo sveta«*, je napačna. **Sklicevanje avtorice na to, da se reportaže pišejo v žurnalističnem slogu** in zato zanje ni potrebna poglobljena analiza števil, temveč zadošča *»splošna predstava«* o državi, **je napačno. Reportaža je novinarski žanr. V reportaži so dovoljeni in zanj značilni osebni slog avtorja, literarne prvine v načinu ubesedovanja**, reportažne fotografije in drugi dejavniki, ki pri bralcu ustvarijo vtis, da je na kraju dogajanja, **nikakor pa v reportaži niso dovoljeni napačni podatki. In navedba, da je bila Venezuela četrto največje gospodarstvo, je napačna.** Ključno merilo velikosti gospodarstva je nominalni BDP in po tem merilu Venezuela nikoli ni bila četrto največje gospodarstvo na svetu.

Navedba *»poraba škotskega viskija je bila bojda najvišja na svetu«* je pomanjkljiva, ker nima merila, ali je šlo za največjo absolutno porabo (na državo) ali morda za največjo porabo na prebivalca. **Utemeljitev avtorice, da je to precej vseeno, ker da gre le za prikaz**, kako razkošno in dekadentno so živeli in da se reportaže pišejo v žurnalističnem žargonu in ne kot strokovna literatura, **je neprimerna.**

Žurnalistični žargon je jezikovni slog, nikakor pa to ni opravičilo za vsebinske nedoslednosti, navajanje napačnih podatkov in za pomanjkljivo navajanje podatkov. Reportaža je novinarski žanr, ki ima pri načinu podajanja vsebine elemente interpretativnih žanrov, sicer pa mora dosledno spoštovati vsa pravila poročevalskih žanrov, kot so natančnost, preverjanje dejstev, verodostojnost, odgovornost, pravičnost.

Od programskih ustvarjalcev RTV Slovenija to izrecno terjajo tudi programski standardi in poklicna merila.

Z napačnimi in pomanjkljivimi navedbami **je članek kršil Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija v točkah**

1.1. Natančnost (»Sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče ali neresnično«) in

1.8. Pravičnost (»Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če: a. **ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev** /.../«).

S tem je avtorica kršila tudi **Programske standarde**, ki v poglavju III. med načeli delovanja v interesu javnosti navajajo: »**negovanje novinarske verodostojnosti in odgovornosti z doslednim upoštevanjem poklicnih in etičnih standardov**, predvsem načel resnicoljubnosti, neodvisnosti, nepristranskosti /.../«

Programske standarde je kršila tudi v **točki II. 3. Odličnost in inovativnost** (»Programske vsebine in storitve dosegajo in postavljajo najvišje tehnične, tehnološke, vsebinske in estetske standarde.«)

Po opozorilu bralca avtorica napak ni priznala ali primerno utemeljila, temveč jih je, povsem neutemeljeno, opravičevala z »žurnalističnim slogom«. S tem je kršila **Programske standarde še v točki II. 5.:** »**Odgovornost javnega medija do javnosti** je temelj medsebojnega zaupanja. Odgovornost v tem primeru pomeni, da RTV Slovenija jamči za kakovost predvajanih vsebin /.../. **Bistvene sestavine odgovornosti so popravljanje lastnih napak**, pojasnjevanje uredniških dilem in odločitev ter dialog z občinstvom.«

Uredništvu zato priporočam, da se z avtorico pogovori o navedenih kršitvah in o doslednejšem spoštovanju programskih standardov in poklicnih meril (oziroma novega kodeksa, ki še natančneje določa novinarska pravila tudi za reportaže kot dosedanja poklicna merila).

Uporaba fotografije tujega sodniškega klavdivca v člankih na MMC-ju

Bralec **B. P.** je opozoril na pogosto rabo generične tuje fotografije tujega sodniškega klavdivca v člankih na MMC-ju, tokrat v zapisu [Za umor sosedu v gozdu v Poljanski dolini sodišče Petru Primožiču izreklo 22 let zapore - RTV SLO](#), objavljenem 3. aprila. Bralec namreč meni, da gre za »vztrajno ponarejanje simbolične podobe slovenskega sodstva«.

Umor se je zgodil po več desetletjih medsosedskega spora. Foto: Shutterstock

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Fotografija klavdivca v zahodnem svetu predstavlja simbol sodstva nasploh. Ker smo s fotografijami omejeni, poskušamo raznolikost fotografij zagotoviti tudi na način, da uporabljamo tovrstne fotografije.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Odgovorna urednica je navedla več razlogov, zakaj uporabljajo fotografijo sodniškega klavdivca. Res v Sloveniji sodniško klavdivce uporablja samo Ustavno sodišče, ostala sodišča pa ne.

Menim pa, da kljub temu uporaba fotografije sodniškega klavdivca na simbolični sliki, kot ponazoritev rabsodbe ali sodniške odločitve tudi v primerih odločitve ostalih sodišč, ni zavajajoča.

Bralci spletne strani rtvslo.si smo namreč večinoma tudi uporabniki drugih medijev in gledalci filmov, pretežno zahodnega sveta, kjer je sodniško klavdivce že dolgo uveljavljeno za prikaz sojenja, zaključka razprav na sodišču, vmesnih sodb in dokončnih rabsodb. Zato sodniškega klavdivca ne povezujemo z določenim sodiščem, temveč s sojenjem nasploh.

Na uveljavitev sodnega klavdivca kot simbola sojenja in sodstva je vplivalo tudi dejstvo, da je fotografiranje sodih postopkov zelo omejeno in je zato informativnih fotografij bistveno manj kot besedil. Tako kot drugi mediji tudi MMC zato pogosto uporablja simbolične fotografije. Pogosta uporaba pa dodatno vpliva na to, da uporabniki te fotografije dojemamo kot splošne.

Odziv na članek o Biobanki, 14. 4.

»Prosimo vas za popravek članka v zvezi z vzorci matičnih celic, katerih kalvarija se vleče že dobro leto po propadu Biobanke. Gre za članek na povezavi <https://www.rtvlo.si/zdravje/vec-kot-tri-cetrtine-vzorcev-propadle-biobanke-naj-bi-bilo-ogrozenih/779394>. Članek je napisan povsem enostransko, brez upoštevanja objektivnosti in novinarske etike. Starši smo v agoniji že več kot eno leto, saj so bili vzorci matičnih celic naših otrok, katerih hrambo smo plačali povečini za 20 let, odtujeni brez naše vednosti in so še vedno zadržani brez našega dovoljenja. Nadzor nadomestne hrambe bi moral biti pod okriljem JAZMP, vendar ni deloval. Starši smo se trudili na raznorazne načine najti rešitev in posluh organov, vendar ga nismo dobili. Hkrati smo ob raziskovanju tematike naleteli na mnoge nepravilnosti in sumljiva dejstva, na katere ne dobimo odgovorov. /.../ V tem članku na vaši spletni strani nekritično in enostransko povzimate trditve podjetja GaiaCell in z njim tesno povezanega podjetja FutureHealth Slovenija. /.../« (N. K. v imenu staršev otrok, ki so imeli shranjen vzorec pri propadli Biobanki)

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Zgodba se je razvijala v naslednjih dneh in smo objavili več člankov:

<https://www.rtvlo.si/zdravje/iz-podjetja-gaiacell-odpeljali-prvi-del-vzorcev/780014>

<https://www.rtvlo.si/zdravje/podjetje-gaiacell-bo-omogocilo-dostop-do-vzorcev-ne-bodo-pa-sodelovali-pri-nasilnem-prenosu/779740>

<https://www.rtvlo.si/zdravje/jazmp-dovoli-nasilen-vstop-v-prostore-gaiacella-gordana-kalan-zivcec-se-ne-bo-upirala/779665>

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Zapletov z vzorci matičnih celic je bilo žal zelo veliko. MMC je dogajanje redno spremljal in o tem objavil več člankov, vsakič seveda o novem dogajanju. Pri tem je možno, da vsakič niso bili zajeti vsi udeleženci, temveč samo tisti, ki so predstavili svoj ukrep, odločitev, pritožbo ... **Zato je potrebno vse članke obravnavati kot poročanje v nizu, saj samo več člankov v nizu omogoča celovito in nepristransko poročanje.**

Poleg članka 14. 4., na katerega ste se odzvali, je MMC letos o tem pisal že 20. 1., 26. 2. in 26. 3.. Takoj po vašem odzivu je 16. 4., 17. 4. in 20. 4. objavil tri članke, ki jih je navedla odgovorna urednica, zatem pa še

26. 4. članek [Del vzorcev propadle Biobanke prenesli na Poljsko, JAZMP zoper Kalan Živčec vložil kazensko ovadbo - RTV SLO](#) in

6. 5. članek [JAZMP imetnikom vzorcev propadle Biobanke: Prevezmite vzorce, sicer lahko propadejo - RTV SLO](#).

Menim, da je Uredništvo za nove medije dogodke, povezane z vzorci matičnih celic, obravnavalo dovolj podrobno, celovito in nepristransko, skladno s Programskimi standardi RTV Slovenija in Poklicnimi načeli in merili novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Pohvala za opis Dneva upora proti okupatorju

»Da napišem tudi pohvalo. Zelo objektivno ste [na MMC-ju](#) zapisali vse dosedanje dileme okoli tega praznika. Če boste tako nadaljevali tudi pri drugih temah, se vam bo ugled vrnil. Postajam optimistična, le tako naprej!« (M. R.)

Mnenje: »Kako to počnejo Švicarji«

»Glede mojih večkratnih pritožb na prevode tujih vesti v uredništvu MMC, na primer [včerajšnje o eksploziji v Kolumbiji](#), navajam [primer](#), kako pri švicarski javni RTV označujejo s spletnimi prevajalskimi orodji in umetno inteligenco prevedena besedila.

Njihova raba sodobnih pripomočkov ter zavezanost transparentnosti in verodostojnosti so podrobneje [pojasnjeni v posebni objavi](#) - v devetih jezikih.

Res je, da švicarska gospodinjstva za svoj javni medijski sistem plačujejo približno dvakrat toliko kot slovenska in jih je tudi veliko več, vendar takšne geste ne terjajo več denarja, temveč le voljo, disciplino in zavedanje odgovornosti do svojih odjemalcev.

Novi Kodeks RTVS v točki 3.1.4. izrecno določa le uporabo generativne umetne inteligence. Ob tem se mi poraja dvom, da so v to vključeni tudi spletni oz. računalniški prevajalniki. Na sploh je prevajanje v Kodeksu odpravljeno precej na kratko (točka 4.5.7.), brez omembe strojnega prevajanja.« (B. P.)

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

»Netransparentna in neenotna moderatorska praksa na MMC«

»Na vas se obračam zaradi konkretnega primera moderatorskega postopka na portalu MMC RTV Slovenija, ki po mojem mnenju kaže na neenotno, netransparentno in uporabnikom nerazumljivo izvajanje pravil komentiranja. V petek, 3. aprila 2026, sem ob 15:45 pod člankom »[Po Vučiću Vučić?](#)« oddal naslednji komentar:

»Vučić in Putin – edina aktualna voditelja, ki rotirata med funkcijama predsednika države in vlade ter pri tem vseskozi obvladujeta oblast.«

Ker komentar več ur ni bil objavljen, sem moderatorjem poslal vljudno zaprosilo za pojasnilo, katere standarde ali pravila naj bi ta kršil. V vmesnem času je bil pod istim člankom že objavljen in nato odstranjen komentar drugega uporabnika, zato razlog očitno ni bil v čakalni vrsti za moderacijo. Na moje vprašanje nisem prejel vsebinskega odgovora. Šele 27 ur po oddaji komentarja (in več kot 24 ur po mojem vprašanju) sem prejel zgolj naslednji odgovor moderatorja:

»Komentar je objavljen.

LP, Administrator«

Brez kakršnekoli obrazložitve.

Poudarjam, da tega primera ne izpostavljam zaradi vsebine komentarja (ta namreč v ničemer ni sporen) ali vprašanja svobode izražanja, temveč kot ilustrativen primer moderatorske prakse, ki:

- uporabnikom ne omogoča razumevanja razlogov za neobjavo komentarjev,
- ne zagotavlja pojasnil na konkretna vprašanja,
- deluje časovno nepredvidljivo,
- daje vtis arbitrarnega odločanja brez jasnih in preverljivih kriterijev.

Ta in njemu podobni primeri po mojem mnenju kažejo na to, da razširitev predmoderacije na več člankov ne naglasi glavnih težav v povezavi s komentiranjem in moderiranjem, tovrstni pristranski moderatorski posegi pa pomagajo ustvarjati popačeno javno mnenje.

Zato vas prosim za obravnavo naslednjih vprašanj:

1. Ali ima uporabnik pravico do vsebinskega pojasnila, kadar se obrne na moderatorje glede neobjave komentarja?
2. Ali so kriteriji moderatorskega odločanja na MMC jasno opredeljeni in enotno uporabljeni?
3. Ali takšen način komunikacije moderatorjev z uporabniki ustreza standardom, ki jih mora zagotavljati javni medij do svojih uporabnikov?
4. Kaj je bil razlog, da so moderatorji ta faktičen komentar, ki ni prekršil popolnoma nobenega pravila, tako dolgo zadrževali? « (K. Č.)

Varuhinja je uporabnikov dopis brez njegovih osebnih podatkov poslala odgovorni urednici Uredništva za nove medije Ksenji Tratnik in jo vprašala:

DODATNA VPRAŠANJA VARUHINJE

- Zakaj je bil komentar objavljen šele 27 ur po oddaji?

- Če je šlo za slučajno, enkratno napako, zakaj tega uporabniku niste pojasnili?
- Zakaj se administrator uporabniku ni opravičil za 27-urno čakanje na objavo komentarja?
- Koliko časa predvidoma traja od oddaje do objave komentarjev pri predmoderiranih vsebinah?

Odgovorna urednica Ksenja Tratnik je poslala pojasnilo vodje moderatorjev:

Vodja administratorjev MMC RTV SLO

Uporabnik nas je kontaktiral 3. 4. in 4. 4. smo potrdili, da je komentar objavljen. Uporabnike pozivamo, da nas glede komentarjev kontaktirajo prek obrazca "Zahtevaj pojasnilo", saj tako pridobimo vse potrebne podatke (uporabniško ime, registracijski el. naslov, približen čas objave, naslov novice ...). Prav tako je v Pogostih vprašanjih in odgovorih navedeno: **"Za pridobitev razloga umika vašega komentarja lahko vprašanje naslovite na moderatorje. To storite prek obrazca »Zahtevaj pojasnilo«. Povezavo do obrazca najdete na svojem uporabniškem profilu ali Mojem spletu. Za oddajo obrazca morate biti prijavljeni s svojim uporabniškim imenom in geslom."**

V primeru kontakta neposredno prek el. naslova je odgovornost uporabnika, da navede vse potrebne podatke. Uporabnik K. Č. pri tem ni navedel niti pod katerim up. imenom je komentiral.

Razlog neobjave je človeška napaka in smo komentar z vsebino *»Vučić in Putin – edina aktualna voditelja, ki rotirata med funkcijama predsednika države in vlade ter pri tem vseskozi obvladujeta oblast.«* ponovno objavili. Za nastalo nevednost se seveda opravičujemo.

Večino komentarjev objavimo v razmaku nekaj minut do ene ure. Pri tem se osredotočamo na dnevno najbolj aktualne teme. Trditev, da gre na podlagi enega primera za moderatorsko prakso, je neresna. Uporabnik tudi sam ne navaja, da bi se to pogosto dogajalo.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Glede na odgovor, pa tudi glede na druge odgovore, ki jih moderatorji pošiljajo komentatorjem (in meni v vednost) menim (odgovarjam kar konkretno na vaša vprašanja):

1. *Ali ima uporabnik pravico do vsebinskega pojasnila, kadar se obrne na moderatorje glede neobjave komentarja?*

Da. Vsakič, ko uporabnikov komentar ni objavljen, ima uporabnik pravico, da glede neobjave konkretnega komentarja prejme pojasnilo moderatorja, v katerem mu pojasni, katero pravilo komentiranja ni bilo spoštovano in kateri del njegovega komentarja tega ni spoštoval.

2. *Ali so kriteriji moderatorskega odločanja na MMC jasno opredeljeni in enotno uporabljani?*

Da. Kriteriji so jasno opredeljeni v [Pravilih komentiranja](#). Načeloma je zagotovljena tudi enotnost uporabe, pri čemer moramo seveda upoštevati tudi to, da ta pravila uporablja več moderatorjev in lahko med njimi prihaja pri presojah do razlik pri mejnih odločitvah, kjer je odločitev o tem, ali je komentar primeren za objavo ali ne, včasih zelo težka (npr. do kod sega tema vsebine besedila, na katero se lahko nanaša komentar, kje pa je komentar že izven teme).

3. Ali takšen način komunikacije moderatorjev z uporabniki ustreza standardom, ki jih mora zagotavljati javni medij do svojih uporabnikov?

Da. RTV kot javni medij je dolžan pripraviti in objaviti merila in pritožbeni postopek. To zagotavlja.

4. Kaj je bil razlog, da so moderatorji ta faktičen komentar, ki ni prekršil popolnoma nobenega pravila, tako dolgo zadrževali?

Iz odgovora je razvidno, da je bil razlog izključno človeška napaka. Ni šlo torej za namerno zadrževanje komentarja, temveč za nenamerni spregled komentarja. Za to napako so se vam tudi opravičili.

Glede razširitve predmoderacije na več vsebin sicer menim, da ta prispeva k višjim standardom komentiranja, da prepreči objavo marsikaterega neprimerne komentarja, ki je pred tem bil nekaj časa viden. To vidim tudi pri svojem delu, saj so se pred to razširitvijo predmoderacije name večkrat obrnili uporabniki s prijavo neprimerne komentarja, po razširitvi predmoderacije je teh prijav manj.

»Ničkolikokrat so objavljeni komentarji oddani pred in za mojim, le moj ni«

Uporabniku V. V., ki administratorjem pogosto in skoraj takoj, ko napiše komentar pod objavo, pošlje »zahtevek« po pojasnilu, katero pravilo je kršil, da mu ne objavijo komentarja, je administrator odgovoril:

Administrator MMC RTV SLO

Vsakodnevno nam pošiljate vprašanja glede komentarjev, ki jih sproti pregledujemo. Komentar ste oddali 20 minut nazaj in je objavljen.

Uporabnik se je odzval:

»Zaradi vašega načina dela in ker praktično nikoli ne odgovorite na zahtevke za pojasnilo (/.../), vam bom za vsak oddan komentar poslal vprašanje. Pa da tudi Varuhinja vidi, kako vestno odgovarjate v roku 48 ur, ki ste si ga sami določili. Namreč, za vsako dejanje cenzure (vi temu rečete "moderacija"), morate na prvem mestu biti pripravljeni pojasniti tak ukrep, preden ga udejanjite. /.../«

Administrator MMC RTV SLO

Komentar vsakič objavimo skupaj z ostalimi komentarji drugih uporabnikov.

Uporabnik je napisal:

»Ničkolikokrat so objavljeni komentarji oddani pred in za mojim, le moj ni.«

ODGOVOR VARUHINJE

Takih splošnih odzivov ne morem obravnavati. Ko boste imeli konkreten primer, da vaš komentar čaka nedopustno dolgo (več ur), o tem seznanite moderatorje. Sicer pa vas prosim, da jih po nepotrebem ne obremenjujete z vprašanji in pritožbami, saj zaradi njihovega

ukvarjanja s ponavljajoči se vprašanji po nepotrebem čakajo na pregled in objavo drugi komentarji.

»Komentira lahko vsak anonimnež, da le ne krši načel spodobnosti in anemičnosti«

Uporabnik B. P. se je obrnil na administratorja s prošnjo po pojasnilu izbrisa komentarja kljub temu, da je, kot je zapisal, objavil »jedek« komentar, hkrati pa je v nadaljevanju komunikacije izrazil mnenje:

»Včeraj sem pod [člankom z izjavami Emila Tedeschija](#) napisal resda zelo jedek, a po mojem mnenju povsem upravičen komentar, ki je očitno zelo hitro izginil. Prosim vas za pojasnilo izbrisa in za navedbo izbrisanega komentarja, da bo lahko presodila tudi Varuhinja.« (B. P.)

Administrator MMC RTV SLO

Komentar

"Kakšna malopridna manipulacija! In javni zavod posebnega družbenega pomena jo ponižno objavlja v vsej zavajajoči maloumnosti! /.../ Za izhodišče postavi Slovenijo v Evropo, potem pa vleče primerjave z Dubajem, Srbijo in Črno Goro. In teh nič, oziroma pet oziroma 60 odstotkov je eno in isto, povsem primerljivo? In zakaj ni prav nič omenil davkov v Hrvaški, domovini Cedevite in njega osebno? Bedno nastopaštvo in klavrno novinarstvo! /.../"

je kritika novinarskega dela in ga lahko naslovite na uredništvo. Vsekakor pa je tudi vsebina neprimerna za objavo.

Uporabnik se je odzval:

»Sprejemam vašo oceno nesprejemljivosti komentarja zaradi ostrih izrazov, čeprav ne gre za osebne napade ali osebne žalitve, ki so navedene v 3. točki [Standardov in pravil komuniciranja na spletnem mestu rtvslo.si](#). Zato [sem komentar oddal ponovno](#), a brez spornih besed.

Ne strinjam pa se z vašo trditvijo, da je kritiko novinarskega dela treba nasloviti (izključno?) na uredništvo. Med [odgovori na hipotetična vprašanja o komentiranju člankov](#) piše tudi naslednje: [25. Ne strinjam se z vsebino prispevka. Ali lahko svojo kritiko izrazim v komentarju?](#)

Komentarji, ki kritično in argumentirano obravnavajo novinarske in druge prispevke, so vsekakor dobrodošli. Nikjer ni predpisano, da mora biti vaše mnenje usklajeno z vsebino prispevka, kot tudi ni prepovedano izražati dvoma ali celo ogorčenja. Niso pa dovoljeni komentarji, ki osebno napadajo ali žalijo avtorje prispevkov.

Menim, da je moje ogorčenje nad navedbami g. Tedeschija in njih nekritičnim povzemanjem novinarja povsem upravičeno. Več kot očitno gre za zavajanje in za popolnoma nekritično poročanje pod ravnjo, ki jo imamo pravico pričakovati in terjati od RTVS.

Dovolite, da ob tem ponovim svojo včeraj okrog 14. ure poslano in še neuslišano prošnjo za pojasnilo nekega drugega izbrisanega komentarja:

Spoštovani,

pred dnevi sem pod [objavo o robotaksiju v Zagrebu](#) oddal komentar, ki je izginil. Prosim za pojasnilo, kdaj in zakaj je bil izbrisan. Prosim vas tudi za navedbo celega komentarja, da bo Varuhinja lahko presodila o upravičenosti izbrisa.

Hvala in lep pozdrav, B. P.«

Administrator MMC RTV SLO

Dnevno pregledamo do 5.000 komentarjev in v primeru, da se zmotimo samo pri **1 %** vsebin (99 % odločitev je pravih), to lahko pomeni do 50 komentarjev. Verjetno je ta številka še precej manjša. Pri tem gre za povsem nenamerne napake, enako kot jih storijo tisti, ki dnevno natipkajo tisoče besed ali berejo besedila. V vsakem primeru jih poskušamo popraviti.

V vašem primeru ste imeli pri pisanju komentarja na voljo ves svoj čas in ste **namerno** napisali jedek /.../ in nespoštljiv komentar /.../ za katerega ste predvidevali, da krši pravila in ga objavili. Nato pa ste še zahtevali pojasnitev in razloge umika te vsebine.

V najkrajšem času ste pojasnitev prejeli in ob tem smo se opravičili za **nenamerno** napako pri drugem komentarju. Sami ob tem niste izrazili niti najmanjšega obžalovanja za **namerno** objavo neprimerne vsebine.

Uporabnik se je še enkrat odzval:

»Kar zadeva težave z obvladovanjem velikega števila komentarjev, težko pokažem kaj dosti razumevanja. Že dolgo sem namreč zagovornik radikalnih ukrepov na tem področju. Vsaj tako radikalnih, kot so mnogi moji komentarji. Prav tako nisem nikjer zasledil prepričljive navedbe podatkov o dejansko preštetih komentarjih - oddanih, neobjavljenih in izbranih - v daljšem časovnem obdobju, ki bi presejali ocene "na pamet" in odstotke "čez palec". To je tudi eden od očitkov pobudnikov peticije za ukinitve komentiranja.

RTVS ni bila postavljena in ni izdatno javno financirana zato, da objavlja, moderira in cenzurira umotvore ljudi s preveč časa in nagnjenja k soljenju pameti. RTVS naj bi ustvarjala vsebine za nas, odjemalce, plačnike prispevka, ne pa da nas vpreže v ustvarjanje vsebin, ki jih potem upravlja po svoje. Tega ni nikjer v zakonu o RTVS.

Toliko bolj to velja za RTVS, ki je (kar pomnim) menda finančno in kadrovske čisto izčrpana. Da manjka ljudi in denarja za programske vsebine, ne pa za moderatorje komentarjev in njih obdelavo z umetno inteligenco, je /.../. Prav tako, da lahko komentira vsak anonimnež, da le ne krši načel spodobnosti in anemičnosti.

Zato bi glede na razmere pričakoval vsaj naslednje korake:

- 1. da se možnost komentiranja najprej omeji na uporabnike z dejanskim imenom in priimkom, ki morata biti preverljiva;*
- 2. da se možnost komentiranja dodatno omeji, če za to obstajajo tehnične možnosti, na tiste uporabnike, ki imajo svoj uporabniški račun povezan s šifro gospodinjstva, ki plačuje ali pa je oproščeno plačevanja prispevka za RTVS;*
- 3. da se komentiranje izključi in kvečjemu uvede rubriko odzivi in pisma bralcev, ki bi jo verjetno lahko urejala ena ali dve osebi.*

Ostali moderatorji bi imeli več kot dovolj dela s pazljivim branjem objav MMC RTVS in popravljanjem tipkarskih, slovničnih in vsebinskih napak, ki jih sploh ni malo.

Res je, v svoji ogorčenosti sem v komentarju navedel močne besede, a sem jih podpisal s pravim imenom in priimkom, ker za njimi stojim, kot vi stojite za odločitvijo o izbrisu. Vsak ima svoj prav in vašemu ne oporekam, zato sem svoj komentar v drugo prilagodil pravilom omike. Tisto, kar naj bi o davkih izrekel Tedeschi, je res zavajajoča maloumnost in /.../.

Dejstvo, da je novinar RTVS to objavil brez podvprašanja, zadržka ali pojasnila, je klavrno novinarstvo. Ker je iz konteksta razumeti, da je imel Tedeschi novinarsko konferenco, je seveda pomembno vprašanje, ali je novinar RTVS (ali kateri drugi) tam terjal bolj podrobno pojasnilo navedenih trditvev o davkih.

Da je Tedeschijevo zavajanje s poudarkom že v naslovu objavil javni zavod posebnega družbenega pomena, ki je sicer deklarativno strašno naklonjen socialni državi in po svoji naravi sestavni del te socialne države, je nedopusten novinarski in uredniški spodrseljaj.

Vendar v uredništvu MMC očitno ne menijo tako, saj naslov in vsebina članka ostajata nespremenjena. Kar pomeni, da Tedeschijeve trditve držijo, da je naš sistem gnil, da je primerjava s Hrvaško neumestna, da navedene številke ne rabijo dodatnih pojasnil in da je novinar RTVS vestno opravil svojo nalogo. Ker sem prepričan v nasprotno, se bom za svoj izpad opravičil šele, ko se za objavljeno vsebino opraviči uredništvo MMC RTVS. /.../

Vsekakor se vam zahvaljujem za današnjo izmenjavo mnenj, ki jo posebno cenim, saj je velika izjema. Če bi trud, ki ste ga morali vložiti v moderiranje moje predrznosti in posledično dopisovanje z menoj, lahko vložili v preverjanje objavljenih trumpističnih izjav Emila Tedeschija, bi bilo veliko bolj koristno za slovensko novinarstvo in njegove odjemalce, pa tudi za naš narod in državo.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

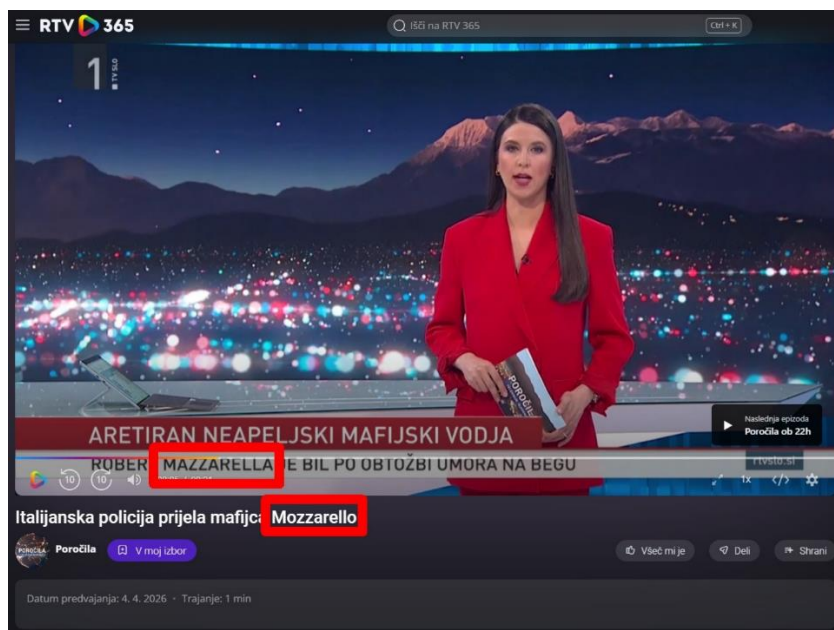
Kot opažam iz odgovorov moderatorjev uporabnikov, ki jih prejmem neposredno ali v vednost, se trudijo, da odgovorijo na vsa vsebinska vprašanja. K spoštljivemu pojasnjevanju svojih odločitev jih spodbujam tudi varuhinja. Obenem pa tudi uporabnike večkrat pozovem, da preberete pravila komentiranja in jih seveda spoštujete. Tako boste tudi sami prispevali k hitri objavi vseh vsebinskih in spoštljivo napisanih komentarjev, saj moderatorji ne bodo izgubljali časa z odgovarjanjem na nepotrebna vprašanja.

III. STORITVE

Poročila ob petih, 4. 4.: Ko priimek nehote postane vrsta sira

Bralec **B. P.** je opozoril na napačno zapisan priimek (Mozzarella namesto Mazzarella) v [prispevku o aretaciji neapeljskega mafijskega vodje](#) v Poročilih ob petih, 4. aprila, ki si ga je ogledal v ogledu na zahtevo na RTV 365:

»Ker v zvezi s [prispevkom TVS](#) slika spodaj pove več kot sto besed, tokrat ostajam redkobeseden.«

Varuhinja je direktorici digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaji Jakopič napisala:

»Bolj kot napaka sama me zanima, kje in zakaj nastane taka napaka – pri vpisovanju v aplikacijo RTV 365? Se naslovi prispevkov ne morejo prenesti samodejno, se vpisujejo ročno? Predvidevam, da to nima ničesar skupnega z Uredništvom za nove medije, zato pošiljam kar vam.«

Ta pa jo je usmerila na odgovorno urednico Uredništva za nove medije, ki je odgovorila:

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Sistem naročanja je naslednji:

Ker se nikakor ne moremo dogovoriti, da bi za naslove prispevkov v televizijskih dnevnoinformativnih programih poskrbeli v uredništvu DIO, naslove video prispevkov iz vseh poročil (8.,9.), Prvega dnevnika, Poročil ob petih, Dnevnika in Odmevov, poleg vseh drugih obveznosti pripravijo naši novinarji. In žal pride do neljubih napak, kot v tem primeru, ki je bila hitro odpravljena.

ODGOVOR VARUHINJE

Do napake je prišlo zaradi zamenjave ene črke, uredništvo jo je takoj po opozorilu tudi odpravilo. Žal se ob veliki količini besedil in naslovov, ki jih vsak dan pripravljajo novinarji, vsem napakam res ni mogoče vedno izogniti.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Četrty del koprodukcijske serije Glasba najine ljubezni brez podnapisov

»Četrty del nadaljevanke " Glasba najine ljubezni" nima slovenskih podnapisov.« (H. P.)

Vodja Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje Barbara Müller

O tem sem bila v soboto, 18. 4., obveščena tudi jaz in sem zadevo takoj preverila. Naša služba je serijo normalno podnaslovlila in poslala podnaslovljeno kopijo na t. i. MAM. Napako so naredili na MMC-ju, ker so naložili nepodnaslovljeno kopijo.

Kako in zakaj je do napake z imeni datotek prišlo, bodo pojasnili na MMC-ju, ker so nalagali neposredno iz MAM-a.

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaja Jakopič

Napaka se je zgodila, ko smo v spletno bazo prenesli napačno datoteko, tisto brez podnapisov. Šlo je za človeško napako, za katero pa smo že uvedli nov protokol, da se ne bo več nikoli ponovila.

Za napako se iskreno opravičujemo in se zahvaljujemo gledalki, ki nas je na to opozorila.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Četrty del nadaljevanke je bil ob premiernem predvajanju res brez slovenskih podnapisov, kar ni skladno s programskimi standardi in poklicnimi merili. Pristojni so napako priznali, se zanj opravičili in tudi sprejeli ukrepe, da do podobne napake ne bi več prišlo.

Na portalu RTV 365 [tukaj](#) je tudi 4. del nadaljevanke že nekaj časa dostopen s slovenskimi podnapisi.

Izgovorjava priimka Magyar

»Majhno pripombo naslavljamo lektorjem radijskega in televizijskega programa. V zadnjem času se velikokrat pojavlja ime politika Petra Magyarja. Poznavalec madžarskega jezika pravi, da priimek Magyar novinarji in uredniki oddaj dosledno izgovarjajo narobe:

*ne Magijar ali Madžar, temveč **Mogjar** (a, ki v madžarščini ni naglašen oz. označen z akutom, se bere o; prav tako je treba biti pozoren pri izgovoru gy, ki je mehke). Naglasno mesto besede pa je seveda na prvem zlogu.*

Upamo, da nismo nadležni; želimo le, da se spoštuje originalnost (neprevzetost) tujih imen.» (M. in M. P.)

ODGOVOR VARUJINJE

V govornem pomočniku RTV Slovenija <https://govornipomocnik.rtv slo.si/category/politika/> je izgovorjava Peter Madžar.

Na MMC-ju sem našla še to razlago:

[Govorni pomočnik: Madžar Magyar in druge jezikovne zagonetke - RTV SLO](#),

Ko prejmem razlago od jezikovnih svetovalcev, vama jo vsekakor posredujem.

Jezikovni svetovalci RTV Slovenija

Za opozorilo se zahvaljujemo, posebnosti madžarskega izgovora črke a z zaokroženimi ustnicami se zavedamo, a je v slovenščino ne prenašamo. Izgovor a [o] bi se močno oddaljil od zapisa, hkrati pa ima izvirni glas še vedno precej a-jevske barve. Temu pripisujemo dejstvo, da

vsi dosedanji pravopisi in tudi predlog novega predpisujejo branje a [a], kakor je tudi v uveljavljenem izgovoru imen Balassijev inštitut, Béla Bartók, Imre Nagy, mesto Kaniža itd., ne nazadnje tudi plemiški rodbini Szapári in Batthyány. Kolikor vemo, je samo Veliki splošni leksikon madžarski kratki a izgovorno označil kot [o], Slovenski veliki leksikon pa ne.

Pri izgovoru, ki ga najdete v Govornem pomočniku, gre torej za izgovorno podomačitev v slovenščini, kakršna nastopa še pri več drugih imenih iz tujih jezikov in ki olajšuje branje imen tudi tistim govorcem slovenščine, ki izvirnega jezika ne poznajo.

Oddaja Osmi dan: Zapis imen in priimkov avtorjev z malo začetnico

Gledalec oddaje [Osmi dan](#) se je obrnil na varuhinjo z vprašanjem:

»Od kdaj se ime avtorja piše z malo začetnico?« (S. B.)

Urednica Uredništva oddaj o kulturi TV Slovenija Ženja Kos Leiler

Najlepša hvala za vaše vprašanje. Dovolite pojasnilo: uporaba male začetnice v tipografiji televizijskih oddaj je pogost grafični oziroma stilski prijem, ki izraža modernost, neformalnost ali sproščenost, pa tudi avtorstvo. Čeprav pravopis zahteva veliko začetnico za lastna imena, se pri logotipih in grafičnih podobah (tudi pri oglaševalskih vsebinah) ta pravila pogosto »podreajo« oblikovalskim odločitvam. To ne pomeni, da je s tem degradirano lastno ime ali celo oseba sama, ampak gre za namerno estetsko izbiro, ki jo pogosto spoštujemo ali dojemamo kot »umetniško«. Tudi s stališča pravopisne norme je takšna raba v primeru grafične stiliziranosti zapisa dopustna. Takšen zapis velikokrat deluje tudi bolj minimalistično in je v medijskem prostoru zelo pogost.

Prilagam še fotografijo Toporišičeve slovnice, kje sta tako naslov kot avtorjevo ime napisana z malimi črkami.

ODGOVOR VARUHINJE

Urednica je pojasnila, da ne gre za kršenje slovnčnih pravil, temveč za stilski prijem.

Smučarski skoki: Zakopane, 1. 4.: »Komentatorja nista prevajala govorov voditeljev in nastopajočih«

»Ker vsi gledalci ne razumejo angleškega jezika, je bila izbira komentatorjev napačna, saj nista prevajala ali povzemala govorov voditeljev in nastopajočih. Komentirala sta tisto, kar smo gledalci sami videli.« (D. V.)

Urednik Uredništva športnih oddaj in prenosov na TV Slovenija **Tomaž Hudomalj**

Ta tekma je drugačna, specifična. Zavedamo se tudi poslanstva javnega medija, da gledalcem ponudimo vsebino v slovenskem jeziku oziroma zagotovimo ustrezne prevode.

Za konkretno tekmo je bilo prevajanja veliko in včasih sta reporterja res podala samo povzetek slišane, ki pa je bil po moji oceni dovolj, da so gledalci dobili celostno sliko dogodka.

V športnem programu se trudimo gledalcem posredovati vse potrebne informacije, zato smo se tudi pri tem primeru pogovorili in začrtali smernice za naprej. Izkušnja te (in lanske podobne) tekme je tudi za nas dobrodošla, da bomo v prihodnje (še) boljši.

Hvala za razumevanje!

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Varuhinja sem si na [povezavi](#) ogledala prenos te tekme. Ta tekma je drugačna od večine tekem v smučarskih skokih, kjer predstavljajo prenos skoraj izključno video posnetki, ki jih komentator komentira. V primeru te tekme pa je video prenos vseboval tudi pogovore med tekmovalci in organizatorji in drugimi udeleženci. Komentator je veliko teh pogovorov prevedel, ponekod (npr. na času 1:12:00) pa je gledalcem ponudil samo kratke povzetke. Na takšnih tekmah dobiva komentator v precejšnjem delu vlogo simultane prevajalca. To je zahtevno delo, ki terja posebna znanja in veščine, komentatorji zanje praviloma niso usposobljeni. Obenem tudi ne bi bilo primerno, da bi sprotno prevajanje opravljal (samo) simultani prevajalec, ker namen spremljanja tekme ni samo neposredni prevod, temveč komentiranje poteka tekme in vsega, kar je z njo povezano.

Urednik je pojasnil, da se zavedajo posebnosti takšnih tekem in bodo na podlagi dosedanjih izkušenj poskušali v prihodnje najti še boljšo kombinacijo komentiranja in prevajanja.

Mnenje: »Oglas v vodilu vsebuje poseben sad - "z domačimi jabolkami"«

»Ob pregledovanju vstopne strani rtslo.si med izpostavljenimi objavami v rubriki Šport sem opazil [oglas za Hofer in Evrosad](#), ki je bil menda objavljen že 30. marca. Oglas v vodilu vsebuje poseben sad, ki je plod izjemnih jezikovnih veščin: "z domačimi jabolkami". Ta sad je domiselna uporaba narečne oziroma ljudske govornice, ki v sicer razmeroma pusto trgovsko reklamo sublimno vnaša občutek pristnosti in domačnosti marljivih slovenskih pridelovalcev.

Žal ne vem, komu velja čestitati za to domislico, zato bom pohvalil kar vse po vrsti: od naročnika oglasa do tistih, ki so poskrbeli za izvedbo, in ne nazadnje lektorjev, ki so spoznali in ohranili sublimno dodano vrednost te jezikovne posebnosti.« (B. P.)

Kritika: Napake v članku o zapletih glede ruskega paviljona na beneškem bienalu, 23. 4.

»/.../ 1. "Funazione Beinalle Venezia"

To napišejo ali prepisejo samo /.../. Ostali posumijo in hitro najdejo veliko bolj verjetno ime: Fondazione La Biennale di Venezia, <https://insightnews.media/eu-moves-to-cut-venice-biennale-funding-over-russias-pavilion-return/> ali pa ga smiselno prevedejo v svoj jezik, angleščino.

<https://apnews.com/article/venice-biennale-russia-3a162dd414d06e9c5f467c9af3162ab8>

2. "... potrdil tiskovni predstavnik Evropske komisije Thomas Renier."

"... je dejal Reiner."

"... še poudaril Renier ..."

Je Renier ali Reiner? Nič od tega! V resnici je Thomas Regnier.

https://commission.europa.eu/about/contact/press-services/press-contacts/commissions-spokespersons-service_en#paragraph_48663 (abecedni red, najdete ga pod R) /.../ (B. P.)

II. TEHNIČNE ZADEVE

Mnenje: Moteči podnapisi, preglasna glasba

»Podnapisi so moteči, saj se ob vklopu pojavi bela podlaga. Zakaj ni črna? Bela podlaga ni ustrezna. Prav tako je moteča glasba v ozadju med govorom, saj je preglasna in otežuje razumevanje. Slabše slišim, zato me to še posebej moti. Težava se pojavi tudi kadar so hkrati prisotni prevod in podnapisi med govorom - vse skupaj deluje nepregledno in zmedeno.« (A. K.)

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Težave z novim sistemom podnaslavljanja

Konec marca je Služba za komuniciranje RTV Slovenija objavila sporočilo z naslovom Vzpostavitev lastne tehnološke rešitve za samodejno pripravo podnapisov na programih RTV Slovenija. V njem je zapisala:

»Obveščamo vas, da s **1. aprilom 2026 prehajamo na lasten sistem za razpoznavo govora**, ki bo podlaga za nadaljnje zagotavljanje storitve samodejno ustvarjenih podnapisov.

V prehodnem obdobju, do dokončne vzpostavitve sistema, **lahko prihaja do občasnih tehničnih težav**. Zagotavljamo vam, da jih bomo **odpravili v najkrajšem možnem času**.

Za morebitne motnje v delovanju storitve se vam vnaprej iskreno opravičujemo in se vam zahvaljujemo za razumevanje.«

Teden dni kasneje, 8. aprila, je varuhinjo poklicala vodja službe za podnaslavljanje Aida Kampl in jo vprašala, če je morda prejela kaj pritožb, saj da tudi sama ugotavlja veliko napak in težav novega sistema: včasih nekaj sekund sploh ne podnaslavlja, ker vsebine ne prepozna, veliko

stvari ne pozna ... Ker gre za nov sistem, je seveda pričakovano, da se mora vsebine (izrazov, kombinacij, stavčne skladnje ipd.) še naučiti. Glede sinhronizacije novega sistema v vse dele in programe se zaposleni trudijo, da napake sproti odpravljajo, je še povedala..

Varuhinja je iz pogovora z vodjo službe zaznala, da je ta zaskrbljena zaradi delovanja novega sistema, zato je prosila predsednika enega od društev gluhih in naglušnih, da ji sporoči, ali in kakšne težave zaznavajo člani društva. V nadaljevanju je varuhinji posredoval odziva uporabnikov:

»V soboto, 4. 4. 2026, ob cca. 19.15 Koda z Ines Kočar ni bila podnaslovljena, zanimiva pa za vse, ki imajo prihranke, ki jih želijo vložiti v vrednostne papirje.«

»Ja, opažam napake pri podnaslavljanju. Podnapisi se sploh ne prikažejo, če pa se, so zamiki. Npr. od 5 do 7 sekund kasneje podnapisi. Enako velja tudi pri preklapljanju na podnapise operaterja. Tam je isto, so pozni zamiki ali pa so še slabši. Grozno je!«

Čez nekaj dni je varuhinja prejela pritožbo gledalca B. H., za katero se je izkazalo, da je bil razlog zanjo prav tako nov razpoznavalnik govora.

Težave s podnapisi pri prenosu kolesarske dirke Pariz-Roubaix

»Na 2. programu TV SLO spremljam kolesarsko dirko Pariz-Roubaix in podnapisi so dejansko negledljivi oziroma jih sploh ni, razen občasno nekaj zlogov povsem izven konteksta. Sploh ni primerjave s prejšnjim sistemom.« (B. H.)

Na vprašanje varuhinje, ali je šlo tudi v tem primeru za težave novega razpoznavalnika, je vodja službe za podnaslavljanje odgovorila:

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Kampl

Tako je, za popolnoma enako zadevo gre. Ravno tako so o tem že vsi obveščeni in iskreno upam, da se bo čim prej vzpostavilo stabilno okolje ter da posledično ne bo prihajalo do izpadov podnapisov.

Hvala za razumevanje in vso potrpežljivost ob prehodu na lasten razpoznavalnik govora.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Novi razpoznavalnik govora ima res veliko začetniških težav in predvidevam, da bo potrebno na vaši strani še zelo veliko potrpežljivosti. Vsekakor upam, da bodo vse tehnične napake čim hitreje odpravili in da se bo razpoznavalnik čim hitreje učil.

Oddaji Tednik in Marcel, 13. 4., brez podnapisov

»Danes zvečer, v ponedeljek, 13. 4., sta bili oddaji Tednik in Marcel brez podnapisov. Prosim za pojasnilo.« (B. H.)

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Kampf

Tednik je na začetku imel podnapise, potem pa je prišlo do izpada lastnega razpoznavalnika, ki še ne deluje, kot bi moral, in se nikakor ni dalo zadeve nazaj vzpostaviti, da bi nemoteno delovalo. Odgovorni so o tej napaki obveščeni.

Za izpad se iskreno opravičujem in prosim za razumevanje.

ODGOVOR VARUHINJE

Odgovor kaže, da je šlo za eno od posledic novega razpoznavalnika, ki še ne deluje dobro.

SKUPEN ODGOVOR VARUHINJE

RTV Slovenija je s 1. aprilom prešla na nov sistem podnaslavljanja (kupljen v sklopu mednarodnega projekta), istočasno je zaradi izteka pogodbe prenehala uporabljati prejšnji poskusni sistem. Nov razpoznavalnik ima uvaljalne težave in pomanjkljivosti, večkrat zato prihaja do izpadov in napak pri podnapisih. Glede na to, da pristojni zaznane pomanjkljivosti sproti in hitro odpravljajo in da se tudi razpoznavalnik »uči«, upam, da se bo število napak hitro zmanjševalo in da bodo podnapisi z njim kmalu boljši kot s prejšnjim sistemom.

»Kdaj bo Dnevnik tujejezična besedila, ki imajo sedaj podnapise, sinhroniziral?«

»Zanima me, kdaj bo Dnevnik tujejezična besedila, ki imajo sedaj podnapise, sinhroniziral, da bo primerno tudi za slepe in slabovidne?« (N. K. C.)

ODGOVOR VARUHINJE

Dnevnik nima sinhronizacije in tudi ni načrtovana, ima pa Dnevnik, pa tudi vse druge informativne oddaje, t. i. zvočne podnapise (samodejno oziroma »strojno« branje besedil), tako da so vse te oddaje primerne tudi za slepe in slabovidne.

Zvočne podnapise si lahko vključijo na kanalu jezika finščina ali suomi ali s posebno tipko na daljincu ali na TV.

Več informacij o tem je na voljo tukaj: <https://www.rtvlo.si/dostopno/zvocni-podnapisi>.

IV. VARUHINJA

Pohvala varuhinji

»Spoštovana gospa varuhinja, še vedno spremljam vaše delo in delo vaših pomočnic. Izražam vam pohvalo za vsebino odgovorov in sprotne poročila. Opažam že številne učinke vaših prizadevanj. Programi se izboljšujejo. Navdušujejo me manjša količina oglasov in odlični filmi. Slovenski filmarji in igralci v novih slovenskih nadaljevankah so boljši od holivudarjev, le podnapise potrebujemo zaradi slabo posnetega govora.

Še posebej sem se razveselila sprejetja novega etičnega kodeksa novinarjev. /.../

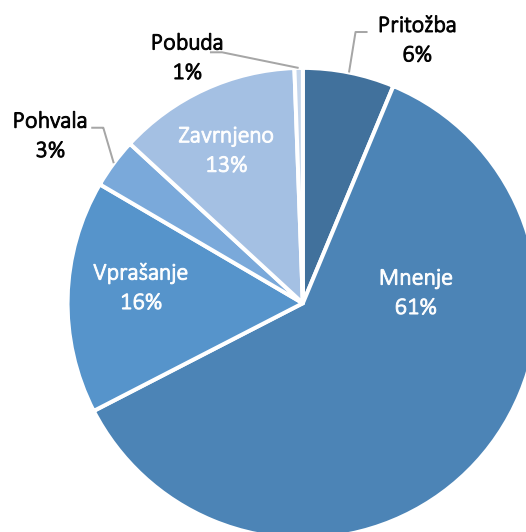
Veliko uspehov še naprej!« (nekdanja članica Sveta RTV A. T.)

STATISTIKA

Naziv OE	APRIL 2026	MAREC 2026	APRIL 2025	Mesečno povprečje 2025
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA				
SKUPAJ	57	82	80	72,92
Informativni program	30	47	50	38,58
Kulturno umetniški program	7	9	8	8,33
Razvedrilni program	8	5	9	9,25
Športni program	2	4	5	5,00
TV Koper	0	0	0	0,33
TV Maribor	0	3	0	0,25
Splošno	10	14	8	11,17
PPE RADIO SLOVENIJA				
SKUPAJ	6	7	7	6,92
Radio Prvi	2	6	5	4,17
Val 202	2	1	1	1,58
Ars	1	0	1	0,42
Radio Koper	0	0	0	0,08
Radio Maribor	0	0	0	0,08
Radio Si	0	0	0	0,00
Splošno	1	0	0	0,58
RTV - PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI				
SKUPAJ	0	0	0	0,50
TV Capodistria	0	0	0	0,17
Radio Capodistria	0	0	0	0,08
TV studio Lendava	0	0	0	0,08
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0	0,08
PPE MMC				
SKUPAJ	49	41	55	51,83
Novinarske vsebine	26	10	29	23,17
Uporabniške vsebine	21	30	26	27,50
Storitve	2	1	0	1,17
RTV SLOVENIJA				
SKUPAJ	63	79	51	62,92
Jezikovna kultura	19	13	11	14,08
Oglaševanje	0	2	0	3,92
Dostopnost in prilagojeni programi	5	6	4	4,00
RTV-prispevek	3	1	2	2,83
Tehnične zadeve	1	6	5	4,08
RTV SLO - splošno	11	15	11	11,00
Svet RTV Slovenija	0	0	0	0,50
Varuhinja	2	0	2	1,25
Zavrnjena obravnava	22	36	16	21,25
VSI ODZIVI	175	209	193	195,08

Statistika po vrsti odziva

Po vsebini	Število odzivov	Mesečno povprečje 2025
Pritožba	11	13,08
Mnenje	107	123,33
Vprašanje	28	18
Pohvala	6	9,5
Pobuda	1	9,92
Zavrjneno	22	21,25
VSI ODZIVI	<u>175</u>	<u>195,08</u>

Način oddaje	Število odzivov	Mesečno povprečje 2025
Elektronska pošta	144	146,25
Spletni obrazec	12	21,25
Pismo	0	2,08
Telefon	19	25,50
VSI ODZIVI	<u>175</u>	<u>195,08</u>

